

การออกแบบนิทรรศการเรื่องราวของฝาแฝด “พิมพ์เดียวกัน”

TWINS EXHIBITION DESIGN “PIM DEAW GUN”

ศิลปินพจน์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดุษฎีบัณฑิตกฤตปริญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชานิตศศิลป์ ภาควิชานิตศศิลป์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ปีการศึกษา 2565

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองศิลปนิพนธ์

หัวข้อศิลปนิพนธ์ การออกแบบนิทรรศการเรื่องราวของฝาแฝด “พิมพ์เดียวกัน”
นักศึกษา นางสาวปพิชญา วงศ์เหลือง
รหัสประจำตัว 62020255
หลักสูตร ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชา นิเทศศิลป์
ภาควิชา นิเทศศิลป์
คณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษา ดร.มนวดี ศิริเปรมฤดี

Dr.

(ดร.มนวดี ศิริเปรมฤดี)

อาจารย์ที่ปรึกษา

วันที่ เดือน พ.ศ.

หัวข้อศิลปะนิพนธ์	การออกแบบนิทรรศการเรื่องราวฝาแฝด “พิมพ์เดียวกัน”
นักศึกษา	นางสาวปพิชญา วงศ์เหลือง
รหัสประจำตัว	62020255
หลักสูตร	ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชา	นิเทศศิลป์
ภาควิชา	นิเทศศิลป์
คณะ	สถาปัตยกรรม ศิลปะและการออกแบบ
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร.มนวดี ศิริเปรมฤดี

บทคัดย่อ

ครรภ์แฝด หมายถึง การตั้งครรภ์ที่เกิดทารกในครรภ์มากกว่า 1 คนขึ้นไป โดยครรภ์แฝดมีผล ทำให้เพิ่มภาวะแทรกซ้อนจากการตั้งครรภ์ทั้งต่อมารดาและทารก มีโอกาสที่เด็กจะตายในครรภ์และแรกคลอด สูงมากกว่าปกติถึง 2 เท่า คุณแม่จะเกิดอาการแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ และหากมองถึงความสัมพันธ์ของเด็กแฝดนั้น จะเปรียบเหมือนการมีเพื่อนที่ดีที่สุดในชีวิต อย่างไรก็ตาม พี่น้องฝาแฝดต้องเผชิญก็ต้องพบเจอกับปัญหาความเข้ากันต่าง ๆ มากมาย ซึ่งอาจจะมีเรื่องเข้าใจผิดบางอย่างเกี่ยวกับแฝดเกิดขึ้น โดยผู้ที่ไม่ใช่ฝาแฝดไม่สามารถเข้าใจได้ นอกจากนี้เด็กแฝดยังต้องเผชิญกับปัญหา Identity Crisis นั่นคือการบิดเบือนอัตลักษณ์ของแฝด เช่น การจับให้เด็กแฝดแต่งตัวเหมือนกัน เรียนที่เดียวกัน ใช้ของเหมือนกัน เป็นต้น ความกดดันจากการถูกเปรียบเทียบ อาจทำให้เกิดการแข่งขันทางจิตใจขึ้นในเด็กแฝด การเข้าใจผิดว่าจะต้องเก่งเรื่องเดียวกัน

การจัดนิทรรศการเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยสื่อสารสร้างความเข้าใจและการเรียนรู้อัตลักษณ์ของเด็กแฝดสำหรับผู้ปกครองที่พร้อมจะมีลูกและเด็กฝาแฝด ผ่านข้อมูลเชิงลึกของฝาแฝดจำนวน 12 คู่ และวิธีการเลี้ยงดูเด็กแฝดที่ถูกต้องตามหลักจิตวิทยา

กิตติกรรมประกาศ

ศิลปินพจน์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.มนวดี ศิริเปรมฤดี ที่คอยให้คำชี้แนะ และเป็นพี่ปรึกษา แนะนำว่าควรมีอะไรบ้างในวิจัยฝาแฝด ทำให้ข้าพเจ้ามีแนวทางในการทำงานได้หลากหลายมากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบศิลปินพจน์ที่ให้ความกรุณา ให้คำแนะนำและแนวทางในการปรับปรุง ศิลปินพจน์ของข้าพเจ้าสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณคณะอาจารย์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกท่าน ที่สั่งสอนวิชาความรู้ประสบการณ์และนำความรู้มาใช้ในการทำวิจัยนี้

ขอขอบพระคุณครอบครัว ที่อนุเคราะห์การเงินให้กับวิจัยนี้ และคอยเป็นกำลังใจ ทำให้งานวิจัยสำเร็จด้วยระยะเวลาอันรวดเร็ว ทำให้ข้าพเจ้าไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคหรือปัญหาที่เข้ามา

ขอขอบพระคุณฝาแฝดจำนวน 20 คู่ที่เสียสละเวลาเพื่อให้ข้อมูลแก่งานวิจัยนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น และฝาแฝดทุกคู่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเล่าข้อมูลส่วนตัวของตนเองให้ข้าพเจ้าทราบ ถ้าหากข้าพเจ้าไม่รู้ข้อมูลเหล่านี้ก็คงจะทำงานอย่างยากลำบาก

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ ของข้าพเจ้าทุกคนที่คอยให้คำปรึกษาเรื่องของอัตลักษณ์ส่วนตัว ทำให้ข้าพเจ้าได้มีความรู้กระจ่างแจ้งมากยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณตัวของข้าพเจ้าที่มีความตั้งใจ มานะ อุตสาหะ อดทน ขยันขันแข็ง พยายามหาข้อมูลการปั้นภาพสามมิติด้วยตัวของข้าพเจ้าเองทุกอย่าง ทำให้ศิลปินพจน์ของข้าพเจ้าสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ปพิชญา วงศ์เหลือง

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญภาพ.....	ง
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.2.1 เรียนรู้เกี่ยวกับการออกแบบการสื่อสารภายในนิทรรศการ.....	2
1.2.2 ทำความเข้าใจกับองค์ประกอบสามมิติต่าง ๆ สี แสงเงา พื้นผิว รูปร่าง รูปทรง.....	2
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	2
1.3.1 สัญลักษณ์ของนิทรรศการ.....	2
1.3.2 ภาพนิทรรศการสามมิติ.....	2
1.3.3 สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์นิทรรศการ.....	2
1.4 แนวทางการบรรลุเป้าหมาย.....	2
1.4.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูล.....	2
1.4.2 วิเคราะห์และสรุปข้อมูลเบื้องต้น.....	2
1.4.3 ออกแบบพัฒนาแบบร่าง.....	3
1.4.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	2
2.1 การออกแบบนิทรรศการ.....	2
2.1.1 วัตถุประสงค์ของการจัดนิทรรศการ.....	2

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.1.2 การวางแผนและการออกแบบนิทรรศการ.....	2
2.1.3 สิ่งที่ควรคำนึงในการออกแบบนิทรรศการ.....	5
2.1.4 ประโยชน์ของการจัดนิทรรศการ.....	6
2.2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครรภ์แฝด.....	7
2.2.1 ครรภ์แฝด.....	7
2.2.2 ชนิดของครรภ์แฝด.....	7
2.2.3 ปัจจัยในการตั้งครรภ์แฝด.....	10
2.2.4 ภาวะแทรกซ้อนที่เกิดจากการตั้งครรภ์แฝด.....	11
2.2.5 การวินิจฉัยครรภ์แฝด.....	13
2.2.6 การดูแลครรภ์แฝด.....	13
2.3 ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับฝาแฝด.....	14
2.3.1 ความเชื่อในประเทศไทย.....	14
2.3.2 ความเชื่อในต่างประเทศ.....	15
2.3.3 จิตสัมผัสของเด็กฝาแฝด.....	16
2.3.4 ภาษาส่วนตัวของฝาแฝด.....	19
2.4 ปัญหาของฝาแฝด.....	19
2.4.1 ฝาแฝดติดกันมากเกินไป.....	19
2.4.2 การขาดอัตลักษณ์ส่วนบุคคล.....	20
2.4.3 การรับมือกับคำถามจากบุคคลที่ไม่ใช่แฝด.....	23
บทที่ 3 การรวบรวมข้อมูล.....	29
3.1 การคลอดตามกำหนด.....	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.2. การให้เรียนในโรงเรียนเดียวกัน	29
3.3. ติดฝาแฝดของตนเอง.....	29
3.4 โคนผู้ที่ไม่ใช่ฝาแฝดเปรียบเทียบ	26
3.5 เปรียบเทียบตนเองกับคู่แฝดของตน.....	26
3.6 มีจิตสัมผัสสื่อถึงกัน.....	26
3.7 แต่งตัวเหมือนกันแล้วรู้สึกไม่ชอบ	27
3.8 ฝาแฝดรู้สึกอึดอัดใจเมื่อโดนถามคำถามด้วยประโยคต่าง ๆ	27
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	26
4.1 วัตถุประสงค์ของนิทรรศการ	26
4.2 กลุ่มเป้าหมาย.....	26
4.3 ขอบเขตการทำงาน.....	26
4.4 แนวคิดและการออกแบบนิทรรศการ	29
4.4.1 ชื่อนิทรรศการ “พิมพ์เดียวกัน”	29
4.4.2 แนวทางการออกแบบ.....	29
4.4.3 Mood board 1 (รูปแบบแรก).....	30
4.4.4 Mood board 2 (รูปแบบ 2).....	31
4.5 Key Visual	32
4.6 เนื้อหาภายในนิทรรศการ	33
4.6.1 โซนที่ 1 : Mommy To Be.....	33
4.6.2 โซนที่ 2 : ความเหมือนกันที่แตกต่าง.....	33
4.6.3 โซนที่ 3 : Inside Twins.....	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.6.4 โชนที่ 4 : โลกแห่งความจริง	34
4.6.5 โชนที่ 5 : ให้คุณเห็นฉันไม่ใช่เรา	34
4.7 การออกแบบตราสัญลักษณ์นิตรรศการ	33
4.7.1 แบบร่างพัฒนาโลโก้	35
4.8 การออกแบบแผนผังนิตรรศการ	33
4.8.1 แบบร่างแผนผังนิตรรศการ	37
4.8 การออกแบบแผนผังนิตรรศการ	33
4.9 การออกแบบแผนผังสามมิติของต้วนิตรรศการ	33
4.9.1 แบบร่างและพัฒนาการออกแบบสร้างภาพสามมิติ	39
บทที่ 5 การดำเนินการออกแบบ	40
5.1 โลโก้นิตรรศการสำเร็จ	40
5.3.2 แผนผังนิตรรศการแบบสำเร็จ	43
5.5 แบบสำเร็จนิตรรศการ	44
5.5.1 โชนที่ 1 : Mommy to be	45
5.5.2 โชนที่ 2 : ความเหมือนที่แตกต่าง	49
5.5.3 โชนที่ 3 : Inside Twins	50
5.5.4 โชนที่ 4 : โลกแห่งความจริง	51
5.5.5 โชนที่ 5 : ให้คุณเห็นฉันไม่ใช่เรา	52
5.6 การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์	55
5.6.1 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์หลัก	55
5.6.2 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์รอง	56

5.6.3 คู่มือสำหรับเข้าชมงาน.....	58
----------------------------------	----

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.6.4. บัตรสำหรับเข้าชมงาน.....	59
5.6.5. สปอตเรดิโอประชาสัมพันธ์งาน.....	60
5.6.5. Concept Board.....	61
บทที่ 6 บทสรุปข้อเสนอแนะ.....	37
6.1. บทสรุป.....	37
6.2. ปัญหาในการทำงาน.....	37
6.3. ข้อเสนอแนะ.....	37
บรรณานุกรม.....	63
ประวัติผู้วิจัย.....	65

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ฝาแฝดตัวติดกันประเภทที่ 1.....	8
2.2 แสดงถึงไขว้ในระยะแบ่งตัว.....	9
2.3 หนังสือ Twin Telepathy.....	7
2.4 ฝาแฝดชื่อจิม.....	18
4.5 ภาพ Mood Board แนวทางที่	30
4.6 ภาพ Mood board แนวทางที่ 2.....	31
4.7 ภาพ Key Visual.....	32
4.8 แบบร่างตราสัญลักษณ์พิมพ์เดียวกัน.....	35
4.9 แบบร่างตราสัญลักษณ์พิมพ์เดียวกัน.....	36
4.10 แบบร่างตราสัญลักษณ์พิมพ์เดียวกัน.....	36
4.11 Experience Serving	37
4.12 แบบร่างแผนผังนิทรรศการแบบที่ 1.....	38
4.13 แบบร่างแผนผังนิทรรศการแบบที่ 2.....	38
4.14 แบบร่างสามมิตินิทรรศการ.....	39
4.15 แบบร่างสามมิตินิทรรศการ.....	39
4.16 แบบร่างสามมิตินิทรรศการ.....	40
4.17 แบบร่างสามมิตินิทรรศการ.....	40
4.18 แบบร่างสามมิตินิทรรศการ.....	40
4.19 แบบร่างสามมิตินิทรรศการ.....	41
4.20 แบบร่างสามมิตินิทรรศการ.....	41
4.21 แบบร่างสามมิตินิทรรศการ.....	41
5.22 แบบแผนผังนิทรรศการแบบสำเร็จ.....	42
5.23 แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติ.....	43
5.24. แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติ.....	44

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5.26 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 1.....	46
5.27 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 1.....	46
5.28 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 1.....	47
5.29 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 1.....	47
5.30 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 1.....	48
5.31 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 1.....	48
5.32 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 1.....	49
5.33 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 2.....	50
5.34 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 2.....	50
5.35 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 3.....	51
5.36. แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 3.....	51
5.37 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 4.....	52
5.38 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 4.....	52
5.39 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 5.....	53
5.40 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 5.....	53
5.41 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 5.....	54
5.42 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 5.....	54
5.43 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์หลัก.....	55
5.44 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์รอง.....	56
5.45 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์รอง.....	57
5.46 คู่มือสำหรับเข้าชมงาน.....	58
5.47 คู่มือสำหรับเข้าชมงาน.....	58
5.48 บัตรสำหรับเข้าชมงาน.....	59
5.49 บัตรสำหรับเข้าชมงาน.....	59
5.50 สปอตเรดิโอประชาสัมพันธ์งาน.....	60

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
5.51 Concept Board.....	61

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ครรภ์แฝด (Multifetal Pregnancy) หมายถึง การตั้งครรภ์ที่เกิดทารกในครรภ์มากกว่า 1 คนขึ้นไป ได้แก่ แผลคู่ (Twins) แผลสาม (Triplets) แผลสี่ (Quadruplets) เป็นต้น โดยครรภ์แฝดมีผลทำให้เพิ่มภาวะแทรกซ้อนจากการตั้งครรภ์ทั้งต่อมารดาและทารก โดยพบว่ายี่งจำนวนทารกมากขึ้นโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนก็ยิ่งสูงขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราการตายปริมาตรกำเนิดของแฝดสองและแฝดสาม พบว่าสูงกว่าการตั้งครรภ์เดี่ยวเป็น 5 และ 10 เท่าตามลำดับ การตั้งครรภ์แฝดมีโอกาสแท้งและคลอดก่อนกำหนดสูงกว่าครรภ์ปกติ มีโอกาสที่เด็กจะตายในครรภ์และแรกคลอด สูงมากกว่าปกติถึง 2 เท่า คุณแม่จะเกิดการแทรกซ้อนขณะตั้งครรภ์ เช่น ครรภ์เป็นพิษ โลหิตจาง รกเกาะต่ำ รกลอกตัวก่อนกำหนด เด็กอยู่ในท่าผิดปกติ โพรงมดลูกใหญ่โตมาก ๆ แผลนั้นเมื่อเทียบกับอัตราการเกิดครรภ์จะพบได้ประมาณ 1 ต่อ 80 ของการตั้งครรภ์ แบ่งออกเป็นสองชนิดคือ แผลจากไข่สองใบ และแผลจากไข่ใบเดียวกัน (ปรัชญาวรรณ ทองนอก, 2560)

หากมองถึงความสัมพันธ์ของเด็กแฝดนั้น จะเปรียบเหมือนการมีเพื่อนที่ดีที่สุดในชีวิต อย่างไรก็ตาม พี่น้องฝาแฝดต้องเผชิญก็ต้องพบเจอกับปัญหาความเข้าใจกันต่าง ๆ มากมาย ซึ่งอาจจะมีเรื่องเข้าใจผิดบางอย่างเกี่ยวกับแฝดเกิดขึ้น โดยผู้ที่ไม่ใช่ฝาแฝดไม่สามารถเข้าใจได้ อย่างเช่น ความสัมพันธ์ของเด็กแฝดใกล้ชิดกว่าคนอื่น ๆ มีตำนาน สัญลักษณ์ทางโหราศาสตร์ ราศีเมถุนเป็นตัวแทนของฝาแฝด มีการจัดงานแต่งงานให้เด็กแฝดเพื่อเป็นการแก้เคล็ดตามความเชื่อของคนไทยในสมัยโบราณ นอกจากนี้เด็กแฝดยังต้องเผชิญกับปัญหา Identity Crisis นั่นคือการบิดเบือนอัตลักษณ์ของแฝดเช่นการจับให้เด็กแฝดแต่งตัวเหมือนกัน เรียนที่เดียวกัน ใช้นามเหมือนกัน เป็นต้น ความกดดันจากการถูกเปรียบเทียบอาจทำให้เกิดการแข่งขันทางจิตใจขึ้นในเด็กแฝด การเข้าใจผิดว่าจะต้องเก่งเรื่องเดียวกัน ผู้วิจัยได้ออกแบบนิตรรศการฝาแฝดเพื่อเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยสื่อสารทำความเข้าใจและเรียนรู้อัตลักษณ์ของเด็กผ่านข้อมูลเชิงลึกของฝาแฝดจำนวน 20 คู่และวิธีการเลี้ยงดูที่ถูกต้องตามหลักจิตวิทยา

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1.2.1 เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบการสื่อที่หลากหลายในงานนิทรรศการ
- 1.2.2 เพื่อศึกษาทำความเข้าใจกับองค์ประกอบสามมิติต่าง ๆ สี แสงเงา พื้นผิว รูปร่าง รูปทรง

1.3 ขอบเขตการวิจัย

- 1.3.1 สัญลักษณ์ของนิทรรศการ
- 1.3.2 ภาพนิทรรศการสามมิติ
- 1.3.3 สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์นิทรรศการ
 - (1) โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์
 - (2) คู่มือสำหรับเข้าชมงาน
 - (3) บัตรสำหรับเข้าชมงาน
 - (4) สปอตวิทยุประชาสัมพันธ์

1.4 แนวทางการบรรลุเป้าหมาย

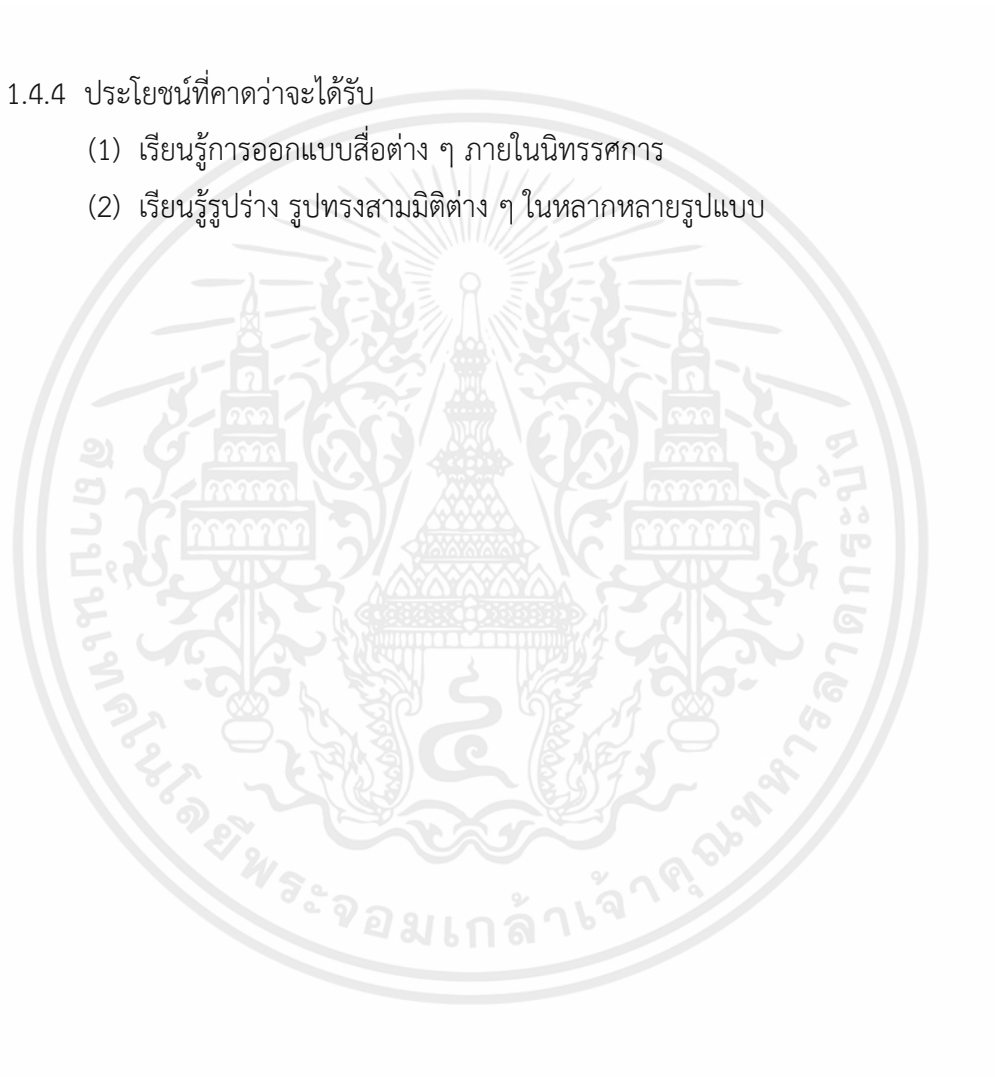
- 1.4.1 ศึกษาและรวบรวมข้อมูล
 - (1) การศึกษารวบรวมข้อมูลการอธิบายทางการแพทย์ฝาแฝด
 - (2) ภาวะแทรกซ้อนครรภ์ฝาแฝด
 - (3) ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับฝาแฝด
 - (4) สัมภาษณ์เด็กแฝดจำนวนทั้งหมด 20 คู่ อายุ 18-28 ปี ผ่านการสัมภาษณ์ออนไลน์ถึงปัญหาที่แฝดต้องพบเจอ รสนิยม การแต่งตัว สถานะ รวมไปถึงการดำเนินชีวิต
 - (5) สัมภาษณ์จิตแพทย์ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเลี้ยงดูเด็กเล็ก
- 1.4.2 วิเคราะห์และสรุปข้อมูลเบื้องต้น
 - (1) กำหนดวิเคราะห์ขอบเขตและสรุปเนื้อหาสำคัญที่จะสื่อสารในนิทรรศการ
 - (2) กำหนดรูปแบบแผนผังและลำดับการเล่าเรื่องและสื่อ Interactive ในแต่ละโซน
 - (3) กำหนดแนวทางการออกแบบกราฟิกของตัวนิทรรศการ

1.4.3 ออกแบบพัฒนาแบบร่าง

- (1) ออกแบบตัวนิทรรศการตามรูปแบบแผนผังที่วางลำดับไว้
- (2) ออกแบบภาพจำลองสามมิติของตัวนิทรรศการ
- (3) ออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์

1.4.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- (1) เรียนรู้การออกแบบสื่อต่าง ๆ ภายในนิทรรศการ
- (2) เรียนรู้รูปร่าง รูปทรงสามมิติต่าง ๆ ในหลากหลายรูปแบบ

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 การออกแบบนิทรรศการ

นิทรรศการ คือ การจัดแสดงผลงานและนำวัสดุต่าง ๆ ที่สามารถให้ข้อมูล ข่าวสาร ที่ผู้เข้าชมสามารถที่จะสัมผัส เรียนรู้ ทดลองใช้ หรือมีกิจกรรมเพิ่มเติมประกอบด้วย นิทรรศการเป็นสื่อในการให้การศึกษาและให้ความรู้ความเข้าใจ เพื่อที่จะกระตุ้นความสนใจ การตอบสนองและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เข้าชมให้บรรลุสู่เป้าหมายในเรื่องที่ต้องการสื่อสาร (ประเสริฐ ศีลรัตน์, 2549)

2.1.1 วัตถุประสงค์ของการจัดนิทรรศการ

การจัดนิทรรศการมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อลดการตั้งคำถามทางอัตลักษณ์ของฝาแฝด
2. ให้ความรู้กับผู้ปกครองที่ต้องการจะมีลูก เพื่อเป็นแนวทางการเลี้ยงลูกไม่ให้เกิดปัญหา

ต่อไปในอนาคต

3. ให้ผู้ที่ไม่ใช่ฝาแฝดได้เข้าใจความเป็นอยู่ในเบื้องต้นของฝาแฝดมากยิ่งขึ้น

2.1.2 การวางแผนและการออกแบบนิทรรศการ

สามารถจัดได้ในทุกเนื้อหาความรู้ โดยมีลำดับการจัดทำดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผน

เป็นขั้นตอนการคิดและการกำหนดกลุ่มเป้าหมายของการดำเนินแผนการทำงานทั้งหมดโดยกำหนดจุดมุ่งหมาย สถานที่ การออกแบบ รวมไปถึงการจัดแสดงนิทรรศการ

2. ขั้นตอนเตรียมการออกแบบ

เมื่อออกแบบเสร็จ สิ่งที่ต้องจัดเตรียมได้แก่ การรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลและสิ่งที่มีประโยชน์ต่องานนิทรรศการ นำข้อมูลมาสรุป และแบ่งหมวดหมู่ จัดลำดับ ความสำคัญของการแสดงข้อมูล เมื่อจัดลำดับข้อมูลเรียบร้อยแล้วจึงกำหนดขนาดพื้นที่ของนิทรรศการ แล้วจึงออกแบบส่วน

ต่าง ๆ ในนิทรรศการว่าควรเล่าด้วยวิธีใดบ้าง ออกแบบการจัดแสดงตั้งจุดเริ่มต้นจนถึงจุดสุดท้ายของนิทรรศการรวมไปถึงเส้นทางการเดินของผู้ชมนิทรรศการ

3. ขั้นตอนการจัดทำนิทรรศการ

เมื่อจัดเตรียมการออกแบบแล้ว จึงลงมือจัดทำนิทรรศการ และแบ่งตามที่กำหนดไว้ โดยเริ่มตั้งแต่การวางแผนผังหลักของตัวนิทรรศการ และลงมือออกแบบภาพกราฟฟิกของนิทรรศการ

4. ขั้นการประชาสัมพันธ์

การประชาสัมพันธ์เป็นการโฆษณาทางการตลาดอย่างหนึ่ง ที่มีความสำคัญ เพราะเป็นการเชิญชวนผู้คน หรือแจ้งข่าวสารให้ทราบเกี่ยวกับสถานที่จัดนิทรรศการ วันที่ เดือน ปี สถานที่จัด รวมไปถึงรายละเอียดที่สำคัญต่อนิทรรศการ เช่น การประชาสัมพันธ์ที่มีหลายประเภทของสื่อ เช่น โปสเตอร์ สื่อออนไลน์ การส่งบัตรเชิญ เป็นต้น

5. ขั้นการนำเสนอ

การนำเสนอคือการให้ประชาชนเข้าชมและร่วมจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ผู้จัดทำได้จัดขึ้น ซึ่งในขั้นตอนการนำเสนอนี้ มีการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น พิธีเปิดนิทรรศการ การสาธิต อภิปราย โต้ว่าที่ และควรมีการอำนวยความสะดวกแก่ผู้เข้าชม เช่น การทำสูจิบัตรและ

แนะนำนิทรรศการ ชี้แจงเส้นทางการเดินทาง

6. ขั้นการประเมินผล

ในการจัดนิทรรศการ ควรมีการประเมินผลไว้ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบว่านิทรรศการที่จัดทำขึ้นนั้นบรรลุจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ มีข้อดีและควรปรับปรุงอะไรบ้าง เพื่อนำไปใช้ในนิทรรศการครั้งต่อไป วิธีการเก็บข้อมูลสำหรับการนิทรรศการในครั้งต่อไปนั้น อาจทำได้โดยการออกแบบสอบถาม หรือใช้การสัมภาษณ์ผู้เข้าชมก็ได้เช่นกัน

7. ขั้นตอนการสรุปผลดำเนินงาน

หลังจากการจัดนิทรรศการควรมีการสรุปผล ว่าการจัดนิทรรศการมีผลตอบรับอย่างไรบ้าง มีอุปสรรคมากน้อยแค่ไหน ควรสรุปความว่ามีข้อดีหรือข้อเสียอย่างไร เพื่อมีการปรับปรุงแก้ไขต่อไปในอนาคต

2.1.3. สิ่งที่ควรคำนึงในการออกแบบนิทรรศการ

สิ่งสำคัญในการจัดนิทรรศการคือการสื่อความหมายให้ผู้ชมได้ทราบถึงจุดประสงค์ของผู้จัดทำนิทรรศการ รวมไปถึงให้ความรู้แก่ผู้เข้าชมนิทรรศการเพื่อที่จะเปลี่ยนแปลงความคิดหรือทัศนคติ

บางอย่างของผู้เข้าชมนิทรรศการ เพื่อสร้างความเข้าใจแบบใหม่ ซึ่งการสร้างความเข้าใจที่ดี ควรจะมีองค์ประกอบดังนี้ (ประเสริฐ ศีลรัตน์, 2549)

1. ตัวอักษรในนิทรรศการ ควรชัดเจน อ่านง่าย เรียบร้อย เพื่อที่จะให้ผู้ชมเข้าใจวัตถุประสงค์ของผู้จัดได้มากยิ่งขึ้น โดยตัวอักษรและสีควรมีความสัมพันธ์กันเพื่อให้ผู้ที่อ่านได้เข้าใจถึงจุดประสงค์หรือมีการออกแบบให้เกิดมิติและมีลูกเล่น เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ และไม่ต่ำหรือสูงจนเกินไปเพื่อรักษาระดับมาตรฐานของการมองเห็น ขนาดของตัวอักษรไม่ใหญ่หรือเล็กจนเกินไป

2. การใช้โลโก้และสโลแกน หมายถึงข้อความหมายของงานนิทรรศการควรมีความกระชับ เข้าใจง่าย เพื่อให้เป็นที่จดจำแก่ผู้เข้าชม การออกแบบโลโก้ของงานควรสื่อให้เห็นถึงภาพรวมของงาน และใช้ตัวหนังสือให้น้อยที่สุดเพื่อเป็นการใช้สัญลักษณ์สื่อความหมายเป็นหลัก

2.1.4 ประโยชน์ของการจัดนิทรรศการ

1. นิทรรศการเป็นการช่วยรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ที่จะแสดงมาไว้ในแห่งเดียวกัน เช่น ภาพ เนื้อหา หุ่นจำลอง การสาธิต เพื่อสะดวกต่อการสร้างความเข้าใจ และสะดวกต่อการศึกษาหาความรู้ของบุคคลที่สนใจเนื้อหา
2. นิทรรศการนำความคิดและข้อมูลต่าง ๆ ที่กระจายกันให้รวมเป็นกลุ่มก้อน โดยเฉพาะข้อมูล

ที่มาจากหลากหลายแหล่ง หลายหน่วยงาน หลายที่มา ซึ่งสามารถอำนวยความสะดวกให้ผู้เข้าชมนิทรรศการได้มากยิ่งขึ้น

3. นิทรรศการสามารถแสดงถึงความคิดและข้อมูลที่อยู่ในรูปนามธรรม ซึ่งเข้าใจยาก ให้ผู้ชมได้

เข้าใจง่ายมากยิ่งขึ้น เช่น การนำข้อมูลตัวเลขแปลงเป็นแผนภูมิแท่ง หรือนำของจริงมาแสดงให้ผู้ชมได้สัมผัสได้ด้วยตา การสัมผัส การได้ยิน รวมไปถึงการดมกลิ่น ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น

4. นิทรรศการสามารถกระตุ้นความสนใจที่แปลกใหม่ นำไปสู่การค้นหาคำตอบจากแหล่งวิชาการอื่น เพื่อนำไปทดลองและปฏิบัติ

5. นิทรรศการสามารถช่วยส่งเสริมการแสดงผลออกระหว่างบุคคลและหน่วยงานต่าง ๆ รวมไปถึง

การให้ผู้เข้าชมได้ทดลองในสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ภายในนิทรรศการ เช่น การทดลองดมกลิ่นสินค้าที่นำมาจัดแสดงภายในงาน เป็นต้น

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับครรภ์แฝด

2.2.1 ครรภ์แฝด

ครรภ์แฝด หมายถึง การตั้งครรภ์ที่เกิดทารกในครรภ์มากกว่า 1 คนขึ้นไปได้แก่แฝดคู่ (Twins) แฝดสาม (Triple) แฝดสี่ (Quadruplets) เป็นต้น โดยครรภ์แฝดมีผลทำให้เพิ่มภาวะแทรกซ้อนจากการตั้งครรภ์ทั้งต่อมารดาและทารก โดยพบว่ายิ่งจำนวนทารกมากขึ้น โอกาสในการเกิดภาวะแทรกซ้อนก็ยิ่งสูงมากยิ่งขึ้น และเมื่อเทียบอัตราการเสียชีวิตกำเนิดเด็กแฝดสองและแฝดสาม พบว่าสูงกว่าครรภ์เดี่ยวเป็น 5 และ 10 เท่าตามลำดับ ครรภ์แฝดสามารถพบได้ประมาณ 1 ต่อ 90 ของการตั้งครรภ์ซึ่งปัจจุบันพบว่าอุบัติการณ์เพิ่มขึ้นเนื่องจากการใช้เทคโนโลยีช่วยในการเจริญพันธุ์มากขึ้นโดยพบว่าในประเทศที่พัฒนาแล้วอุบัติการณ์เพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 50 ในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา และแฝดจากไข่ (ปรัชญาวรรณ ทองนอก, 2560)

2.2.2 ชนิดของครรภ์แฝด

1. Monozygotic (Identical) Twins คือ ครรภ์แฝดซึ่งเกิดจากการปฏิสนธิของไข่ใบเดียวกับอสุจิเพียงตัวเดียว แล้วมีการแยกเป็น 2 ตัวอ่อน (Twinning Process) โดยจำนวนรกและถุงน้ำคร่ำจะแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับระยะเวลาที่ไข่ได้รับการปฏิสนธิ (Fertilized Ovum) แบ่งตัวออก โดยการแบ่งตัวของตัวอ่อนแบ่งลงไปได้อีก (ปรัชญาวรรณ ทองนอก, 2560) คือ

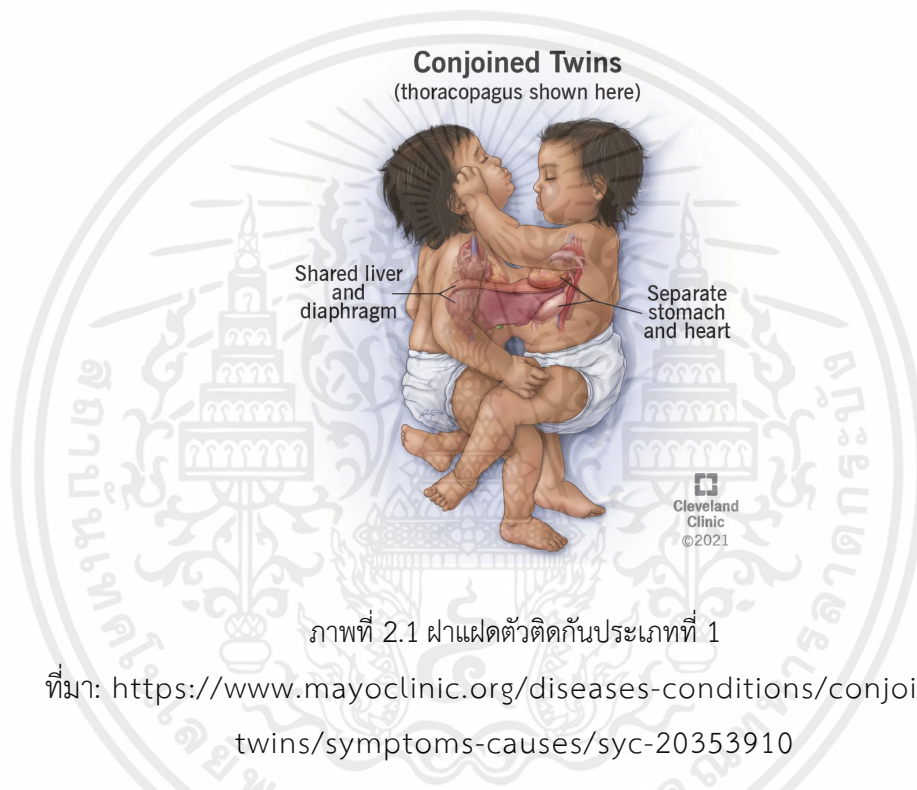
1.1 Dichorionic/Diamniotic Twins เป็นฝาแฝดเหมือนที่มีการแยกตัวกันสมบูรณ์ที่สุด โดยแฝดแต่ละคนจะมีรกและถุงน้ำคร่ำของตนเอง โอกาสรอดชีวิตของแฝดชนิดนี้สูงมากที่สุด

1.2 Monochorionic/Diamniotic Twins เป็นแฝดเหมือนที่มีการแยกตัวกันโดยที่ยังแบ่งกันใช้รกเดียวกัน แต่จะมีถุงน้ำคร่ำคนละถุงเป็นของตนเอง โอกาสรอดชีวิตยังคงมีสูงอยู่

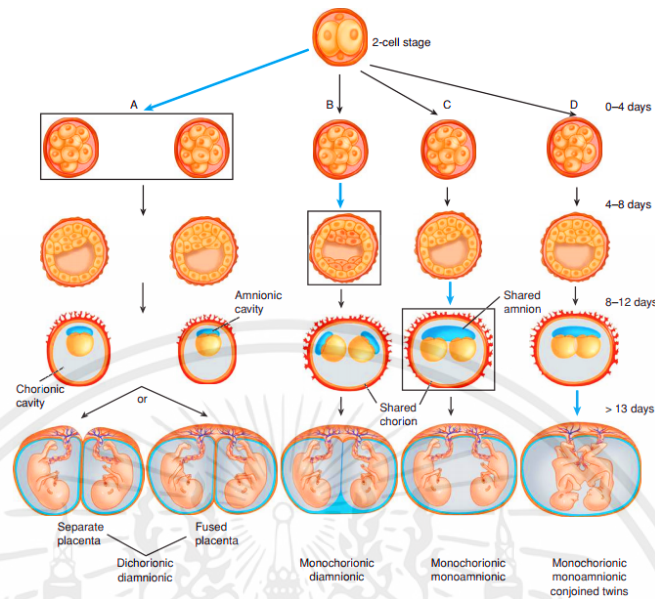
1.3 Monochorionic/Monoamniotic Twins เป็นแฝดที่ใช้รกและน้ำคร่ำเดียวกัน ทำให้เกิดโอกาสพันกันของรก รกพันตัวอ่อน จึงมีโอกาสรอดชีวิตน้อยลง โดยฝาแฝดประเภทนี้รู้จักกันในนาม Mo Mo-Twins

1.4 Conjoined Twins ฝาแฝดตัวติดกัน คือ แฝดที่มีร่างกายติดกันมาตั้งแต่กำเนิด เกิดขึ้นเมื่อไซโกทพยายามแบ่งตัวแบ่งตัวเป็นแฝดแต่ไม่ประสบผลสำเร็จ ฝาแฝดติดกันมีโอกาสเกิด 1 ต่อ 50,000 หรือ 1 ต่อ 200,000 คน ซึ่งฝาแฝดตัวติดกันมีโอกาสมีชีวิตรอดน้อยมาก โดยประมาณ 5 ถึง 25 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงคนไทยเรียกแฝดชนิดแบบนี้ว่า แฝดสยาม และแฝดสยามยังแบ่งออกเป็น 4 ชนิดคือ

1. อวัยวะเชื่อมติดกันบริเวณส่วนกลางร่างกาย คือ ออกและท้อง ซึ่งพบมากที่สุด ในฝาแฝดตัวติดกัน แต่สามารถผ่าตัดได้ง่ายกว่าแบบอื่น
2. อวัยวะเชื่อมติดกันบริเวณเชิงกราน
3. อวัยวะเชื่อมต่อกันด้วยส่วนล่างของร่างกาย เช่น ก้นกบและสะโพก
4. อวัยวะเชื่อมติดกันบริเวณส่วนบนของร่างกายเช่นศีรษะ

1.5 Dizygotic (Fraternal) Twins คือ ครรภ์แฝดที่เกิดจากการผสมของไข่ 2 ใบ กับ อสุจิ 2 ตัว เพศของทารกอาจจะเป็นเพศเดียวกันหรือต่างเพศกัน ลักษณะของรก เยื่อหุ้มรก และถุงน้ำคร่ำ เป็นแบบ Dichorion Diamnion โดยรกจะพบเป็น 2 อันแยกกันหรือเป็นอันเดียวที่เชื่อมกันได้ เนื่องจาก ฝาแฝดประเภทนี้ เกิดจากไข่คนละใบที่ปฏิสนธิกับอสุจิคคนละตัว ฝาแฝดจึงมีรูปร่างหน้าตาและเพศที่ แตกต่างกันได้ เรียกอีกชื่อว่า “ฝาแฝดเทียม” (Non-identical Twins) หรือ Dizygotic Twins ซึ่ง หมายถึง “2 เซลล์” หรือ “ที่มาจากไข่คนละใบ”

ภาพที่ 2.2 แสดงถึงไขในระยะเวลาแบ่งตัว

ที่มา: <https://w1.med.cmu.ac.th/obgyn/lecturestopics/topic-review/5237/>

จากรูปอ้างอิงข้างต้น แสดงให้เห็นถึงระยะเวลาของไข่ที่แบ่งตัว โดย ภาพในกรอบสี่เหลี่ยมดำและ ลูกศรสีน้ำเงิน แสดงถึงระยะเวลาที่ไข่ 15 ใบแบ่งตัวเป็น 2 ตัวก่อน A. แสดงการแบ่งตัวตั้งแต่วันที่ 0-4 หลังจากปฏิสนธิ เกิดเป็นครรภ์แฝด Dichorionic Diamniotic เนื่องจากแบ่งตัวก่อนระยะที่สร้าง Chorion B. แสดงการแบ่งตัวตั้งแต่วันที่ 4-8 หลังจากปฏิสนธิ เกิดเป็นแฝด Monochorionic Diamniotic มี 2 Inner Cell Masses สร้าง Amnion 2 อัน อยู่ใน Chorion เดียวกัน C. แสดงการแบ่งตัวตั้งแต่วันที่ 8-12 หลังจากปฏิสนธิ เป็นระยะหลังสร้าง Chorion และ Amnion แล้ว จึงเกิดเป็นแฝดชนิด Monochorionic Monoamniotic D. แสดงการแบ่งตัวหลัง 13 วันนับจากปฏิสนธิ ซึ่ง Inner cell mass เริ่มพัฒนาเป็น fetus แล้ว จึงเกิดเป็น Conjoined Twins (ปรัชญารรณ ทองนอก, 2065)

2.2.3 ปัจจัยในการตั้งครรภ์แฝด

ผู้หญิงบางคนมีแนวโน้มที่จะให้กำเนิดลูกแฝดมากกว่าคนอื่น จากข้อมูลพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งครรภ์แฝด ได้แก่ เชื้อชาติ อายุ การถ่ายทอดทางพันธุกรรม, ประวัติการตั้งครรภ์แฝด ก่อนหน้านี้นี้ตลอดจนการใช้รักษาด้วยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ อย่างไรก็ตาม จากข้อมูล ASRM เชื้อชาติ อายุ พันธุกรรมหรือประวัติการตั้งครรภ์ก่อนหน้า จะเพิ่มโอกาสตั้งครรภ์ประเภทฝาแฝดเทียม (Fraternal Twins) เท่านั้น ในขณะที่การรักษาภาวะมีบุตรยากด้วยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์จะเพิ่มโอกาสการตั้งครรภ์แฝดทั้งประเภทฝาแฝดแท้ (Identical Twins) และฝาแฝดเทียม (อนงคณาฎ, 2561)

2.2.3.1 เชื้อชาติผู้หญิงเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (South-East Asia) และผู้หญิงเชื้อชาติฮิสแปนิก (Hispanic) มีโอกาสมีลูกแฝดน้อยกว่าผู้หญิงแอฟริกันและผู้หญิงผิวขาวที่ไม่ใช่เชื้อชาติฮิสแปนิก

2.2.3.2 อายุ การตั้งครรภ์ลูกแฝดมีอัตราเพิ่มขึ้นตามอายุ หญิงตั้งครรภ์ที่อายุมากกว่า 45 ปี ตั้งครรภ์ลูกแฝด โดยเป็นแฝดสองมากที่สุด นอกจากนี้ หญิงในช่วงวัย 30 ถึง 40 ปีมีแนวโน้มที่จะมีระดับฮอร์โมนเอสโตรเจนสูงกว่าวัยอื่น และอาจมีจำนวนไข่ตกได้มากกว่าหนึ่งฟองในแต่ละรอบเดือน ประวัติการตั้งครรภ์ก่อนหน้า : หากฝ่ายหญิงเคยตั้งครรภ์มาก่อน โดยเฉพาะการตั้งครรภ์แฝด ก็จะมีโอกาสที่จะตั้งครรภ์แฝดได้มากยิ่งขึ้น

2.2.3.3 การถ่ายทอดทางพันธุกรรม ประวัติครอบครัวของทั้งฝั่งพ่อและแม่มีส่วนสำคัญในการเพิ่มโอกาสตั้งครรภ์แฝด อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลของ ASRM พบว่า ประวัติครอบครัวจากฝั่งมารดา มีบทบาทมากกว่าฝั่งบิดาอย่างมีนัยสำคัญในการตั้งครรภ์แฝด นอกจากนี้ และจะมีโอกาสตั้งครรภ์แฝดเพิ่มขึ้น หากฝ่ายหญิง มีพี่สาว น้องสาว มารดา หรือยาย ที่ให้กำเนิดแฝดเทียม หรือตัวเธอเองเป็นหนึ่งในฝาแฝดเทียม

2.2.3.4 การรักษาด้วยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ การใช้ยาเพื่อรักษาภาวะมีบุตรยาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งยากระตุ้นการตกไข่อาจกระตุ้นให้มีไข่ตกในแต่ละรอบเดือนมากกว่า 1 ใบ เป็นอีกปัจจัยที่เพิ่มโอกาสในการมีลูกแฝด เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ : เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ (Assisted Reproductive Technology, ART) เช่น In Vitro Fertilization หรือ IVF มีส่วนเพิ่มอัตราการเกิดลูกแฝดเช่นกัน จากการย้ายตัวอ่อนกลับเข้าไปในมดลูกของฝ่ายหญิงมากกว่า 1 ตัวอ่อน โดยแพทย์จะจ่ายยาฮอร์โมนแบบฉีด เช่น ฮอร์โมนกระตุ้นการเจริญของไข่ (FSH) เพื่อกระตุ้นให้ไข่สุกพร้อมกัน พร้อมสำหรับการเก็บไข่ โดยชนิด ปริมาณ และความถี่ของการฉีดฮอร์โมนนั้นขึ้นอยู่กับอายุ ประวัติทางการแพทย์ ระดับฮอร์โมน AMH ที่ผลิตจากรังไข่ และการตอบสนองของร่างกายต่อการกระตุ้นรังไข่โดยจะมีการตรวจอัลตราซาวด์และ/หรือการตรวจระดับฮอร์โมนในเลือดทุก 2-3 วันในช่วง 2 สัปดาห์แรก แพทย์จะตรวจมดลูกและรังไข่ พร้อมทั้งวัดขนาดของถุงรังไข่ โดยถุงรังไข่ที่มีขนาดใหญ่กว่า 14 มิลลิเมตรมักจะ

บรรจู่ไข่ที่สุกพร้อมสำหรับการปฏิสนธิ สูดถ่ายแพทย์จะทำการฉีดยากระตุ้นไข่ให้มีการเจริญเติบโตจนสมบูรณ์ประมาณ 36 ชั่วโมงก่อนการเก็บไข่ในระหว่างที่ทำการกระตุ้นรังไข่ อาจรู้สึกอ่อนวูบวาบ ปวดศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน ปวดท้อง รังไข่โต และมีรอยฟกช้ำจากการฉีดยาฮอร์โมน ขั้นตอนต่อไปคือ การเก็บไข่ โดยแพทย์จะให้ยาระงับความรู้สึกแบบอ่อน ๆ เพื่อบรรเทาความรู้สึกไม่สบายตัวที่อาจเกิดขึ้นขณะ การเก็บไข่ โดยขั้นตอนการเก็บไข่นั้น แพทย์จะทำการสอดเข็มผ่านช่องคลอดเข้าไปยังรังไข่เพื่อเก็บไข่ที่สุก ออกจากถุงรังไข่ โดยไข่ที่เก็บออกมานั้นจะถูกเก็บไว้ในจานบรรจุสารละลายเฉพาะและเก็บไว้ในตู้ที่มีการควบคุมสภาวะให้เหมาะสม จากนั้นแพทย์จึงทำการการฉีดสเปิร์มเข้าไปในไซโตพลาสซึมของเซลล์ไข่ (ICSI) จะดำเนินการโดยนักวิทยาศาสตร์เพาะเลี้ยงตัวอ่อน โดยปกติแล้วประมาณ 70 % ของไข่ที่สุกแล้ว จะปฏิสนธิ หากมีไข่ที่สุกเป็นจำนวนมากและยังไม่อยากทำการปฏิสนธิไข่ทั้งหมดก็สามารถทำการแช่แข็ง เก็บไข่ไว้ได้ นักวิทยาศาสตร์เพาะเลี้ยงตัวอ่อนจะติดตามการพัฒนาของตัวอ่อน โดยตัวอ่อนที่ปฏิสนธิแล้ว ประมาณ 50 % จะพัฒนาเป็นตัวอ่อนระยะบลาสโตซิสต์ได้สำเร็จ หากมีตัวอ่อนเป็นจำนวนมาก แพทย์ อาจแนะนำให้แช่แข็งตัวอ่อนเพื่อเก็บตัวอ่อนไว้สำหรับอนาคต อย่างไรก็ตามตัวอ่อนที่แช่แข็งบางตัวอาจไม่มีชีวิตรอดระหว่างกระบวนการแช่แข็งและการละลายตัวอ่อน ก่อนการย้ายตัวอ่อนผู้เข้ารับบริการจะต้อง รับประทานยาฮอร์โมนเป็นเวลา 14 - 21 วันเพื่อเตรียมความพร้อมของมดลูกสำหรับการฝังตัวอ่อน ฮอร์โมนนั้นได้แก่ฮอร์โมนเอสโตรเจนและโพรเจสเตอโรน (พิมพกา ชวนะเวศน์, 2560)

2.2.4 ภาวะแทรกซ้อนที่เกิดจากการตั้งครรภ์แฝด

2.4.4.1 ภาวะแทรกซ้อนที่พบได้ทั่วไป

1. การแท้งบุตร (Abortion) การตั้งครรภ์แฝดทำให้เกิดการแท้งบุตรได้มากกว่าการตั้งครรภ์เดี่ยว สาเหตุอาจเกิดจากความผิดปกติทางโครโมโซม หรือทารกมีความพิการแต่กำเนิด
2. การคลอดก่อนกำหนด (Preterm Labour) พบว่าการตั้งครรภ์แฝดจะมีโอกาสเกิดการคลอดก่อน กำหนดมากกว่าการตั้งครรภ์เดี่ยว เนื่องจากการยืดขยายของมดลูกที่มากกว่าปกติ
3. ภาวะซีด (Anemia) มารดาตั้งครรภ์แฝดมีโอกาสเกิดภาวะซีดได้มากกว่า มารดาตั้งครรภ์เดี่ยว
4. หนักทารกแรกเกิดน้อย (Low Birth Weight) การตั้งครรภ์แฝดมีโอกาสทำให้มารดาคลอด ทารกที่มีน้ำหนักแรกเกิดน้อยได้มากกว่าการตั้งครรภ์เดี่ยว ยิ่งจำนวนทารกในครรภ์มีมากเท่าใด ยิ่งส่งผลให้ ทารกแรกเกิดมีน้ำหนักลดลงยิ่งขึ้น

5. ความดันโลหิตสูงขณะตั้งครรภ์ (Pregnancy Induced Hypertension : PIH) เป็นภาวะแทรกซ้อน ที่พบได้บ่อย และอาการมักรุนแรงกว่าการตั้งครรภ์เดี่ยว ส่งผลกระทบให้ทารกในครรภ์มีการเจริญเติบโตช้า จากการไหลเวียนเลือดที่รบกวนไม่มีประสิทธิภาพ

6. มารดาหลังคลอดมีโอกาสเกิดภาวะตกเลือดหลังคลอดได้มากกว่ามารดาตั้งครรภ์เดี่ยว เนื่องจากการยืดขยายของมดลูกมากขึ้น

7. มารดามีโอกาสผ่าตัดคลอดสูงขึ้น เกิดจากปัจจัยหลายด้าน เช่น ส่วนนำของทารกเป็นท่าก้น ท่าขวาง หรือส่วนนำของทารกขัดกัน ส่งผลให้ส่วนนำของทารกลงสู่อุ้งเชิงกรานไม่ได้

8. โรคเบาหวานขณะตั้งครรภ์

2.4.4.2 ภาวะแทรกซ้อนที่พบได้ในครรภ์แฝด

1. การพันกันของสายสะดือ (Cord Entanglement) เป็นภาวะแทรกซ้อนที่ทำให้ทารกในครรภ์มีโอกาสเสียชีวิตสูง ซึ่งเป็นภาวะที่ทารกแฝดอยู่ในถุงน้ำคร่ำเดียวกัน จึงทำให้เกิดการพันกันของสายสะดือได้

2. ทารกแฝด ไม่มีหัวใจ (Twin Reversed-Arterial-Perfusion Sequence : TRAP) ครรภ์แฝดชนิดนี้ จะตรวจพบทารกปกติคนหนึ่ง และทารกอีกคนมีโครงสร้างร่างกายมีลักษณะผิดปกติ ไม่มีหัวใจ กะโหลก ศีรษะ ทรวงอก และระบบการไหลเวียนเลือดไม่ผ่านรกมีทิศทางไหลเข้าสู่ร่างกาย ทำให้หัวใจทารกที่ปกติ ต้องทำงานเพิ่มมากขึ้น

3. ทารกแฝดมีการถ่ายเทเลือดระหว่างกัน (Twin-Twin Transfusion Syndrome : TTIS) เป็นภาวะ เชื่อมกันของหลอดเลือด เกิดการถ่ายเทเลือดจากทารกคนหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่ง ทำให้เกิดการไหลเวียน เลือดที่ไม่สมดุล

4. ทารกแฝดมีน้ำหนักตัวแตกต่างกันมาก (Discordant Twins) เป็นภาวะที่ น้ำหนักของทารก แต่ละคนแตกต่างกัน เกิดจากหลอดเลือดที่รกมีการเชื่อมติดกัน ตำแหน่งการเกาะของ รก ขนาดของรก ทำให้ การไหลเวียนเลือดของทารกแฝดไม่สมดุล จึงมีน้ำหนักตัวที่แตกต่างกันได้

5. ทารกแฝดที่มีส่วนใดส่วนหนึ่งของร่างกายเชื่อมต่อกัน หรือแฝดสยาม (Conjoined Twins) เป็น ภาวะที่ทารกแฝดมีอวัยวะเชื่อมต่อกัน มีหลายชนิดขึ้นอยู่กับส่วนของอวัยวะที่ เชื่อมต่อกัน ครรภ์แฝดชนิดนี้ แนะนำให้ผ่าตัดคลอดเท่านั้น

6. ทารกแฝดคนใดคนหนึ่งเสียชีวิตในครรภ์ พบว่าทารกแฝดที่เป็นเพศเดียวกัน มีโอกาสเสียชีวิต มากกว่าทารกแฝดคนละเพศ สำหรับทารกแฝดที่รอดชีวิตนั้นเกิดขึ้นตั้งแต่ระยะเริ่มต้น ของการตั้งครรภ์ ส่วน ทารกแฝดที่เสียชีวิตมักจะเสื่อมสลายไปหมด จะไม่ส่งผลให้เกิดการเสียชีวิตของ

ทารกแฝดที่รอดชีวิต แต่ถ้การเสียชีวิตดังกล่าวเกิดขึ้นภายหลังไตรมาสแรก มักจะส่งผลต่อทารกแฝดที่รอดชีวิต โดยเฉพาะส่งผล กระทบต่อระบบสมองและประสาท

2.2.5 การวินิจฉัยครรภ์แฝด

2.2.5.1 การซักประวัติ เพื่อค้นหาความเสี่ยงของมารดาที่มีโอกาสตั้งครรภ์แฝด เช่น เชื้อชาติ อายุ จำนวน การตั้งครรภ์ ประวัติการตั้งครรภ์แฝดในครอบครัว และประวัติการใช้เทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ สำหรับผู้ที่มีบุตรยาก เป็นต้น

2.2.5.2 การตรวจร่างกาย ตรวจครรภ์พบขนาดของมดลูกโตกว่าขนาดของอายุครรภ์ การตรวจครรภ์ด้วย วิธีการวัดความสูงของยอดมดลูก พบว่ามีขนาดมากกว่าอายุครรภ์จริง 5 เซนติเมตร ขึ้นไป คลำพบ ศีรษะ 2 ตำแหน่ง คลำ Large Parts ของทารกได้มากกว่า 3 ตำแหน่ง หรือคลำ Small Parts ได้หลายตำแหน่ง ตรวจพบตำแหน่งการเดินของหัวใจทารกในครรภ์ 2 ตำแหน่ง มีอัตราแตกต่างกันมากกว่า 10 ครั้งต่อนาที และไม่สัมพันธ์กับอัตราการเต้นของหัวใจมารดา

2.2.5.3 การตรวจด้วยคลื่นเสียงความถี่สูง (Ultrasound) โดยใช้ตรวจยืนยันการวินิจฉัย โดยดูจำนวน ทารกในครรภ์ ตำแหน่งของรก การตรวจด้วยคลื่นเสียงความถี่สูงตั้งแต่ไตรมาสแรกของการตั้งครรภ์ สามารถแยกประเภทของเยื่อหุ้มรกด้านแม่ในครรภ์แฝดได้ โดยตรวจพบทารกแฝดคนละเพศ ชนิดของรก และรุ่มน้ำหา

2.2.5.4 การตรวจทางรังสีวิทยา สามารถช่วยในการวินิจฉัยครรภ์แฝดได้เมื่ออายุครรภ์มากกว่า 18 สัปดาห์ ขึ้นไป

2.2.6. การดูแลครรภ์แฝด

2.2.6.1 ก่อนคลอด มารดาตั้งครรภ์แฝดควรได้รับอาหารที่มีประโยชน์ คุณค่าทางโภชนาการครบถ้วนและปริมาณ พลังงานควรได้มากกว่าการตั้งครรภ์เดี่ยว ประมาณวันละ 300 กิโลแคลอรีต่อวัน และต้องการธาตุเหล็กเสริม วันละประมาณ 60-100 มิลลิกรัมต่อวัน รวมทั้งกรดโฟลิกเสริมเพิ่ม 1 มิลลิกรัมต่อวัน

2.2.6.2 การติดตามการเจริญเติบโตของทารกเป็นระยะ ๆ โดยการตรวจด้วยคลื่นเสียงความถี่สูง โดยเฉพาะการตรวจปริมาณน้ำคร่ำ ซึ่งถ้าพบว่ามีความน้ำคร่ำน้อย (Oligohydramnios) เป็นการสะท้อนถึงการทำงานของรกลดลง

2.2.6.3 การพักผ่อนมารดาตั้งครรภ์ ให้พักผ่อนอย่างเต็มที่ ในการนอนพักควรให้นอนท่าตะแคงซ้าย เพื่อให้เลือดไปเลี้ยงทารกในครรภ์ได้มากขึ้นและควรงดการทำงานหนัก เพราะเป็นปัจจัยที่ทำให้คลอดก่อนกำหนดได้

2.2.6.4 ประเมินอายุครรภ์มารดาขณะมาคลอด รายที่คลอดก่อนกำหนดหรือรายที่อายุครรภ์ครบกำหนด เพื่อวางแผนการรักษา

2.2.6.5 ประเมินมารดาว่าเข้าสู่ระยะของการเจ็บครรภ์ โดยการตรวจร่างกาย การตรวจภายใน ประเมิน การหดตัวของมดลูกทางหน้าท้องมีการหดตัวสม่ำเสมอ

2.2.6.6 มีการติดตามทารกในครรภ์ด้วยเครื่องตรวจสอบสภาวะทารกในครรภ์ (Electronic Fetal Monitoring) ไว้ตลอดเวลา

2.2.6.7 ประเมินส่วนน้ำ ทาของทารกแต่ละคนด้วยการตรวจร่างกาย ตรวจด้วยคลื่นเสียงความถี่สูง และ ตรวจภายหลังการคลอดทารกแฝดคนแรกไปแล้ว เพื่อดูท่าและตำแหน่งของทารกแฝดคนที่เหลือ

2.2.6.8 ดูแลให้สารละลายที่เหมาะสมแก่มารดาขณะคลอด ถ้ามารดาตกเลือดหลังคลอด สามารถให้ สารละลายได้อย่างรวดเร็ว เตรียมเลือด และองค์ประกอบของเลือดไว้พร้อมใช้ตลอดระยะเวลาที่ดูแลมารดา (ปรัชญาวรรณ ทองนอก, 2560)

2.3 ความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับฝาแฝด

2.3.1 ความเชื่อในประเทศไทย

พ่อแม่จัดงานแต่งงานแต่งงานแฝดชายหญิง วัย 5 ขวบ หวังแก่เคล็ดตามความเชื่อมาแต่โบราณว่า ทั้งคู่ชาติที่แล้วเป็นคู่กัน ท่ามกลางเพื่อนฝูง ญาติพี่น้องของพ่อแม่ปู่ย่าตายาย บ้านเลขที่ 55 หมู่ 9 ต.หัวไผ่ อ.เมือง จังหวัดอ่างทอง ชาวบ้านได้เดินทางมาร่วมงานแต่งงานของคู่แฝดชายหญิง ระหว่างนั้นมาเป็น พี่สาว วัย 5 ขวบ และ น้องมัท ที่เป็นน้องชาย วัย 5 ขวบ ซึ่งทั้ง 2 คน นั้นเป็นลูกฝาแฝดชายหญิง ของ นายจิตกาล จิตรวังรอน อายุ 35 ปี กับ น.ส.เนาวรัตน์ มะโรงสี วัย 36 ปี พ่อและแม่ ได้จัดพิธีงานแต่งงานให้ ลูกฝาแฝดชายหญิงตามความเชื่อโบราณว่าทั้งคู่ชาติที่แล้วเป็นคู่กัน หวังแก่เคล็ดตามความเชื่อโดยมี นาย สำราญ จันทร์ขจร นายกองค้การบริหารส่วนตำบลหัวไผ่ มาเป็นประธานในพิธี และมีชาวบ้าน เพื่อนฝูง ญาติพี่น้อง พ่อแม่ ปู่ย่าตายายของหลานฝาแฝดทั้ง 2 คนมาร่วมงานกันอย่างคึกคัก โดยช่วงเช้ามีพิธีสงฆ์ โดยได้นิมนต์พระ 9 รูป มาเจริญพระพุทธมนต์ ฉันทัดอาหารเช้าที่บ้าน และได้มีพิธีรดน้ำสังข์ พร้อมร่วม รับประทานอาหารที่เจ้าภาพจัดไว้ให้ ท่ามกลางความน่ารักของทั้งคู่ โดยเฉพาะเจ้าสาวนั้นจะยิ้มอย่างมี

ความสุขตลอดเวลา ส่วนเจ้าบ่าวนั้นเล่นเกมในโทรศัพท์มือถืออย่างมีความสุข ส่วนพระที่มาเจริญพระพุทธรูปมนต์ได้พูดว่า เจ้าบ่าวติดเกม ซึ่งการจัดงานแต่งงานแต่งคู่แฝดชาย-หญิงนั้น โบราณบอกว่า ทั้งคู่เป็นเนื้อคู่กัน เมื่อชาติที่แล้ว ตามมาเกิดเป็นแฝดกันในชาตินี้ จะต้องให้ทั้งคู่ได้แต่งงานกันเพื่อเป็นสิริมงคลจะได้อยู่คู่กันตลอดไป (MGR Online, 2565)

2.3.2 ความเชื่อในต่างประเทศ

2.3.2.1 ความเชื่อเกี่ยวกับฝาแฝดในตำนานกรีก ฝาแฝดปรากฏในตำนานของหลายวัฒนธรรมทั่วโลก ในบางวัฒนธรรมพวกเขาถูกมองว่าเป็นลางร้าย และในบางวัฒนธรรมก็ถูกมองว่าเป็นมงคล ฝาแฝดในตำนานกรีกมักจะถูกสร้างเป็นสองซีก และมีสายสัมพันธ์ที่ลึกซึ้งกว่าพี่น้องทั่วไป หรือถูกมองว่าเป็นคู่แข่งที่ดุร้าย พวกเขาสามารถถูกมองว่าเป็นตัวแทนของโลกทัศน์แบบทวิลักษณ์ ฝาแฝดสามารถเป็นตัวแทนของอีกแง่มุมหนึ่งของตนเอง ร่างแยก หรือเงา อย่างไรก็ตามฝาแฝดยังสามารถสะท้อนถึงความขัดแย้งของอีกฝ่ายได้เช่น Gilgamesh หรือที่แปลว่า "มีอารยธรรม" และ Enkidu แปลว่า "ป่า" ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไปของอัตลักษณ์คู่แฝดที่มีความดีและฝาแฝดที่แสนชั่วร้าย ในความเชื่อโบราณนั้นฝาแฝดมักมีพลังพิเศษ ซึ่งก็คือฝาแฝดที่เป็นอมตะและไม่เป็นอมตะ และมักจะมี ความเกี่ยวข้องกับพลังเหนือธรรมชาติ ฝาแฝดในตำนานมักจะแบ่งปันสายสัมพันธ์อันลึกซึ้ง ในเทพปกรณัมกรีก Castor และ Pollux มีสายสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นมาก จนเมื่อ Castor ผู้เป็นมรตัยเสียชีวิต Pollux ยอมสละครึ่งหนึ่งของความเป็นอมตะเพื่อไปอยู่กับพี่ชายของเขา Castor และ Pollux เป็นพี่น้องฝาแฝดของ Dioscuri แม่ของพวกเขาคือ Leda สิ่งมีชีวิตที่ถูกล่อลวงโดย Zeus ซึ่งมีรูปร่างเป็นหงส์ แม้ว่าพี่น้องจะเป็นฝาแฝด แต่พวกเขาก็มีพ่อที่แตกต่างกันสองคน ปรากฏการณ์นี้เป็นการตีความโดยทั่วไปของการเกิดแฝดในวัฒนธรรมตามตำนานต่างๆ พ่อของ Castor คือ Tyndareus ราชาแห่งสปาร์ตา Pollux เป็นบุตรของ Zeus (ครึ่งเทพ) กล่าวกันว่าพี่น้องคู่นี้เกิดมาจากไข่พร้อมกับน้องสาวคนใดคนหนึ่งอย่างเฮเลนและไคลเทมเนสตรา นิรุกติศาสตร์นี้อธิบายได้ว่าทำไมกลุ่มดาว Dioskouroi หรือราศีเมถุนจึงเห็นได้ในช่วงครึ่งปีเท่านั้น เนื่องจากฝาแฝดแบ่งเวลาระหว่างยมโลกกับภูเขโอลิมปัส ในนิทานอะบอริจิน กลุ่มดาวเดียวกันนี้เป็นตัวแทนของกิ้งก่าคู่ที่สร้างพืชและสัตว์และช่วยผู้หญิงจากวิญญาณชั่วร้าย (Harold Carey JR, 2009)

2.3.2.2 ความเชื่อเกี่ยวกับฝาแฝดในตำนานแอฟริกา สายสัมพันธ์อันแน่นแฟ้นระหว่างฝาแฝดคือฝาแฝดอิวเบจิกจากตำนานแอฟริกัน ฝาแฝดอิวเบจิกถูกมองว่าเป็นวิญญาณดวงเดียวที่ใช้ร่วมกันระหว่างสองร่าง หากฝาแฝดคนใดคนหนึ่งเสียชีวิต พ่อแม่ก็จะสร้างตุ๊กตาที่แสดงร่างของเด็กที่เสียชีวิต เพื่อให้วิญญาณของผู้เสียชีวิตยังคงไม่บอบสลายสำหรับแฝดที่ยังมีชีวิต หากปราศจากการสร้างตุ๊กตา แฝดที่

มีชีวิตก็เกือบจะถูกลิดชีวิตให้ตายเพราะเชื่อกันว่าวิญญาณครึ่งหนึ่งขาดหายไป ผาแฝดในตำนานต่างประเทศมักเกี่ยวข้องกับการรักษา พวกเขา มักจะได้รับพรสวรรค์ในการทำนายหรือหยั่งรู้อนาคต นอกจากนี้ผู้คนเชื่อว่าผาแฝดสามารถนำโชคหรือโชคร้ายมาสู่ครอบครัวและชุมชนได้ ขึ้นอยู่กับว่าพวกเขาได้รับการปฏิบัติอย่างไร ในบางส่วนของไอวอรีโคสต์ ยังกล่าวกันว่าผาแฝดสามารถหยุดฝนได้และมักถูกเรียกเมื่อมีการหรือเหตุการณ์และสภาพอากาศไม่เอื้ออำนวย ในประเทศกินีและไอวอรีโคสต์ เมื่อแฝดคนหนึ่งกำลังจะแต่งงาน อีกฝ่ายก็จะถูกปฏิบัติเหมือนเจ้าสาวเช่นกัน (The Micheal C Rockefeller Wing, 1973)

2.3.3 จิตสัมผัสของเด็กผาแฝด

จิตคู่เป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เนื่องจากเชื่อกันว่าการเชื่อมโยงทางพันธุกรรมที่คล้ายคลึงกันระหว่างผาแฝดทำให้เกิดสมองที่คล้ายกันซึ่งทำงานคล้ายกันในกรณีของผาแฝด ยีนที่คล้ายกันจะผลิตสมองที่คล้ายกัน ซึ่งจะประมวลผลความคิด ความรู้สึก และความฝันที่คล้ายกันในตอนกลางคืน เหมือนกับการใช้สมองของคุณร่วมกับคนอื่น คำตอบที่สมเหตุสมผลที่สุดคือการเชื่อมโยงทางพันธุกรรมที่คล้ายคลึงกันระหว่างผาแฝดทำให้เกิดโครงสร้างสมองที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งส่งผลให้มีความคิดและความรู้สึกที่คล้ายคลึงกัน ดังนั้นความน่าจะเป็นที่ผาแฝดจะมีความคิด ความรู้สึก และความฝันที่คล้ายกัน ในบางกรณี จึงสูงกว่าคนอื่นๆ บนโลกใบนี้! ความน่าจะเป็นนี้ยิ่งสูงในกรณีของผาแฝดที่เหมือนกันมากกว่าแฝดพี่น้อง (Pamela Prindle Fierro, 2022)

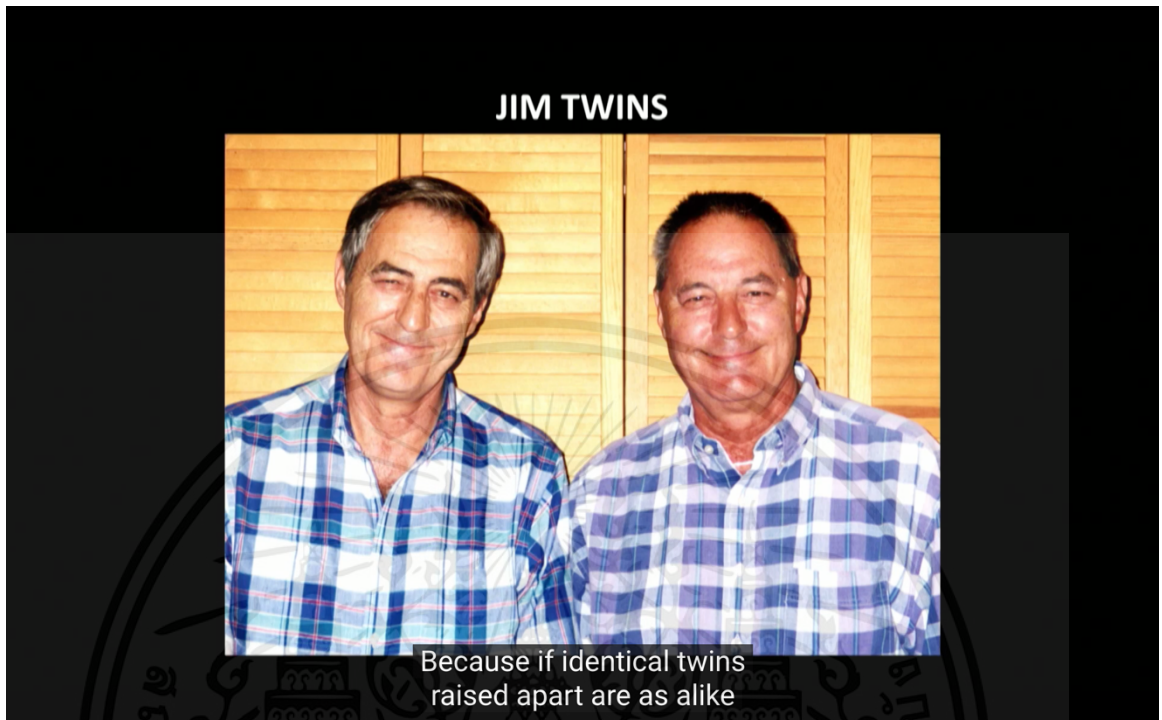

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.3 หนังสือ Twin Telepathy

ที่มา: <https://www.scienceabc.com/social-science/how-does-twin-telepathy-work.html>

แม้จะไม่มีข้อพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ แต่ประสบการณ์ส่วนตัวเหล่านี้ก็ไม่สามารถปฏิเสธได้ พวกมันเกิดขึ้นไม่ว่าจะด้วยความบังเอิญหรือปรากฏการณ์เหนือธรรมชาติ เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าเหตุการณ์ดังกล่าวเป็นสัญญาณของความเชื่อมโยงทางอารมณ์ที่ลึกซึ้งซึ่งก่อให้เกิดความรู้สึกเห็นอกเห็นใจที่รุนแรง รุนแรงพอที่จะสร้างความรู้สึกทางร่างกาย เช่น รู้สึกเจ็บปวดเมื่อคู่แฝดกำลังทำร้าย ฝาแฝดยังอาจรู้จักกันอย่างใกล้ชิดจนสามารถคาดเดาได้ว่าแฝดของพวกเขาจะพูดหรือประพฤติอย่างไร ดังที่กล่าวไว้ข้างต้น ปรากฏการณ์นี้อาจสังเกตได้ระหว่างคนที่ไม่ใช่ฝาแฝดที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด เช่น สามีภรรยาที่แต่งงานกันมานานหลายปี ด้วยลักษณะที่เหมือนกันหลายอย่างสังคมบอกเราว่าเราทุกคนมีรูปร่างหน้าตาและพฤติกรรมต่างกันเมื่อเราเจอคนสองคนที่มีหน้าตาและท่าทางเหมือนกันมากมันท้าทายความเชื่อของนักวิจัยเกี่ยวกับการสร้างสรรค์ของโลกใบนี้ นักวิจัยพบว่าตัวเองรู้สึกถึงและสนใจชีวิตของฝาแฝด เธอทำการทดลองเกี่ยวกับฝาแฝดทั้งหมดหลายคู่และพบกับผลลัพธ์ที่น่าเหลือเชื่อเกี่ยวกับยีนส์และพันธุกรรม โดยวิธีการทดลองคือการนำคู่ฝาแฝดเทียมที่ไม่ได้อาศัยอยู่ด้วยกันแต่อยู่ห่างกันคนละทวีปมาร่วมทำการวิจัย โดยค้นพบว่าฝาแฝดมีลักษณะความชอบที่เหมือน ๆ กัน ทั้งวิธีการแต่งตัวและวิธีการตัดสินใจ การพูดจนไปถึงการตั้งชื่อลูกชาย พบว่าพวกเขาทั้ง 2 คนตั้งชื่อลูกเหมือนกัน และ 2 คนยังมีภรรยาชื่อเดียวกัน

ภาพที่ 2.4 ฝาแฝดชื่อจิม

ที่มา: <https://psychcentral.com/lib/a-peg-talk-for-people-pleasers-for-setting-boundaries#1>

นอกจากนี้การทดลองยังจัดขึ้นกับฝาแฝดอีกคู่หนึ่ง ที่มีการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันจากคนละครอบครัว แต่ยังคงพบว่าฝาแฝดทั้ง 2 ชื่นชอบที่จะใส่หนังยางที่ข้อมือของพวกเขาทั้ง 2 และอ่านหนังสือจากหลังไปหน้าอีกด้วย การทดลองเหล่านี้ยังเกิดผลกับฝาแฝดแท้อีกด้วย นักวิจัยนำฝาแฝดแท้เพศหญิง 2 คนที่อยู่ห่างไกลกันมาตลอด 7 ปี นำพวกเธอกลับมาพบกันอีกครั้ง พบว่าพวกเธอใส่แหวน 7 วงที่นิ้วเหมือนกัน และยังใสนาฬิกาที่ข้อมือทั้งหมด 3 เรือนอีกด้วย และยังคงชอบอ่านหนังสือประเภทเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีฝาแฝดที่อยู่ห่างไกลกันยังมีบุคลิกที่เหมือน ๆ กัน ชอบรับประทานอาหารประเภทเดียวกัน การทดลองยังคงค้นพบฝาแฝดที่สลับคู่กันแต่บุคลิกภาพยังมีความคล้ายคลึงกัน นักวิจัยจึงมีการสรุปการทดลองเกี่ยวกับยีนส์ว่ายีนส์ของฝาแฝดนั้นเหมือนกันอย่างมากและมีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพโดยตรง (Nancy L. Segal, 2017)

2.3.4 ภาษาส่วนตัวของฝาแฝด

ฝาแฝดมักจะสร้างความสัมพันธ์ทั้งหมดกับอีกคนหนึ่งซึ่งแยกจากคนอื่น ๆ ในครอบครัว โดยสิ้นเชิง คู่แฝด 40% มีภาษาของตัวเองตั้งแต่ยังเด็ก และฝาแฝดมักจะมีการเรียนรู้ร่วมกัน จึงมีการสร้างภาษาของตนเองขึ้น สถานการณ์เหล่านี้ยากที่จะอธิบายกับคนที่ไม่ใช่แฝดและอาจทำให้คนหงุดหงิดได้ในบางครั้ง แต่มันก็มาพร้อมกับความเข้าใจที่ลึกซึ้งของทั้งคู่ Cryptophasia เป็นปรากฏการณ์ของภาษาที่พัฒนาโดยฝาแฝด เหมือนกันหรือเป็นพี่น้องกัน ซึ่งมีเพียงเด็กสองคนเท่านั้นที่สามารถเข้าใจได้ คำนี้มีรากฐานมาจากภาษากรีกว่า Crypto ซึ่งแปลว่าความลับ และ Phasia ซึ่งแปลว่าคำพูด นักภาษาศาสตร์ส่วนใหญ่เชื่อมโยง Cryptophasia กับ Idioglossia ซึ่งเป็นภาษาใด ๆ ที่ใช้โดยคนเพียงคนเดียวหรือเพียงไม่กี่คน Cryptophasia ยังแตกต่างจาก Idioglossia ซึ่งรวมถึงการกระทำที่สะท้อนกลับเช่นการเดินแฝดและกิริยาท่าทางที่เหมือนกัน (Bishop, D.V., & Bishop, S.J., 1998)

2.4. ปัญหาของฝาแฝด

2.4.1 ฝาแฝดติดกันมากเกินไป

คู่แฝดต้องการความใกล้ชิด และต่างคนต่างต้องการพึ่งพาคู่แฝดอีกคนเป็นอย่างมาก เริ่มต้นตั้งแต่แรกเกิดหรือตั้งแต่อยู่ในครรภ์ ความทรงจำความใกล้ชิดจากการเล่นด้วยกันในวัยเด็ก การใช้ชีวิตกับพ่อแม่ พี่น้อง และผองเพื่อน เช่น การเล่นเกมและการทำการบ้านร่วมกันต่าง ๆ นั้น เหตุการณ์ทุกอย่างได้ฝังความเป็นตัวตนของฝาแฝดไว้อย่างมาก การทำงานร่วมกัน การมีเป้าหมายร่วมกันนำไปสู่การตัดสินใจร่วมกัน แม้จะไม่ได้พูดคุยกันแต่ฝาแฝดนั้นเข้าใจความรู้สึกและการกระทำของกันและกันได้ การระลึกถึงความใกล้ชิดในอดีตของแฝดสามารถนำความสุขในวัยเด็กกลับมาสู่วัยแฝดตอนโต เพราะว่าในวัยเด็กฝาแฝดเรียนรู้ว่าพวกเขาจะปลอดภัยมากขึ้นเมื่อพวกเขาดูแลหรือพึ่งพาซึ่งกันและกันไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้นก็ตาม ฝาแฝดมักจะสมมติบทบาทที่ว่าใครรับผิดชอบในการทำอะไร ตัวอย่างเช่น ไมค์เป็นคนที่ยกกับคนง่ายและชอบสนทนา แมทฝาแฝดของไมค์จึงเป็นบุคคลเป็นผู้จัดที่วางแผน หรือเซลลี่เป็นผู้ดูแลและชูชาน ฝาแฝดของเซลลี่จะเป็นคนที่มีบุคลิกที่ชอบความสนุกสนานและการผจญภัย บุคลิกต่าง ๆ จะเป็นบุคลิกที่ส่งเสริมกัน โครงสร้างครอบครัวจะสร้างและเสริมและความแตกต่างทางบุคลิกภาพโดยธรรมชาติของเด็กแต่ละคน ครอบครัวจึงมีส่วนร่วมในบุคลิกและพฤติกรรมเช่นเดียวกัน ผลของการที่เด็กแฝดติดกันมากเกินไปคือเมื่อโตขึ้นมาเจอสังคม ทำให้แฝดเจอสังคมใหม่ๆ ทำให้การคิดอะไรเหมือนกันนั้นลดลง ก่อให้ความเป็นปัจเจกตามบุคคลเพิ่มขึ้น เมื่อคิดอะไรเริ่มต่างกันจึงเริ่มมีความรู้สึกดิ้นรน ในคู่แฝดมากกว่าพี่น้องธรรมดาทั่ว ๆ ไป

ความเหงามีเป็นสิ่งที่ลึกซึ้งสำหรับฝาแฝดมากกว่าเด็กที่เกิดคนเดียว การให้คำปรึกษาและการวิจัยของผู้เชี่ยวชาญกับฝาแฝดที่เห็นห่างกันอย่างมาก จึงได้เรียนรู้ว่าความเหงามีเป็น "ผลข้างเคียง" ที่ยากที่จะเอาชนะของการเป็นแฝด ฝาแฝดต้องทนทุกข์ทรมานมากกว่าคนที่เกิดคนเดียวเมื่อพวกเขาารู้สึก "โดดเดี่ยว" แม้ว่าอาจจะอธิบายเป็นคำพูดได้ยาก แต่ความรุนแรงของความเหงามีของแฝดทำให้เข้าใจและจัดการกับความเหงามีได้ยาก และบางครั้งก็ล้นหลามสำหรับแฝด ความเหงามีแฝดเป็นปัญหาร้ายแรงที่เข้าใจผิดในวัฒนธรรมของเรา เมื่อพ่อแม่ของลูกแฝดเองได้เรียนรู้มากขึ้นว่าพวกเขาแตกต่างกันอย่างไรและมีความพิเศษในหลายๆ ด้านจากเด็กที่เกิดคนเดียว พวกเขาจะสามารถพัฒนากลยุทธ์ในการรับมือกับความเหงามีได้ คำแนะนำของฉันคือพยายามต่อไปและในที่สุดคุณก็จะเอาชนะความรู้สึกแปลก ๆ ที่ว่าบางอย่างขาดหายไป คนที่เกิดมาคนเดียวไม่สามารถเข้าใจความรู้สึกนี้และจะไม่มีวันเข้าใจ (Barbara Klein Ph.D., Ed.D., 2012)

2.4.2 การขาดอัตลักษณ์ส่วนบุคคล

อัตลักษณ์คืออะไร อัตลักษณ์คือความรู้สึกนึกคิดต่อตนเองว่า "ฉันคือใคร" ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างตัวเรากับคนอื่น โดยผ่านการมองตัวเองและคนอื่นมองเราในขณะนั้น และในขณะที่เดียวกัน มโนทัศน์อัตลักษณ์ จะถูกกล่าวควบคู่ไปกับเรื่องของอำนาจ นิยามความหมายหรือการสร้างภาพแทนความจริง (Representation) เมื่ออัตลักษณ์ไปสัมพันธ์กับแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว คุณจะมีความหมายที่แตกต่างจากความหมายที่เข้าใจที่เข้าใจกันโดยสามัญสำนึกมาก

อัตลักษณ์ แตกต่างจากบุคลิกภาพในประเด็นที่สำคัญหลายประการ เราอาจมีบุคลิกภาพร่วมกับบุคคลอื่น แต่การมีอัตลักษณ์ร่วมมีนัยของการเกี่ยวพันกับการตื่นตัว (Active) บางอย่างในตัวของเรา เช่น เราเลือกที่จะแสดงตัวตนกับกลุ่มหรืออัตลักษณ์ที่เฉพาะ ซึ่งบางครั้งเราอาจมีตัวเลือกมากกว่าคนอื่น และอัตลักษณ์ต้องการความตระหนัก (Awareness) บางอย่างที่เกี่ยวข้องกับส่วนที่เป็นของเรา บุคลิกภาพอธิบายลักษณะต่างๆ ที่บุคคลทั้งไปน่าจะมี เช่น การเข้าสังคมเก่งหรืออาจเป็นคุณลักษณะภายใน แต่อัตลักษณ์ต้องการพื้นฐานบางอย่าง อาจถูกจัดประเภทด้วยการมีลักษณะบุคลิกภาพ แต่เราต้องแสดงตนเอง (นั่นคือการยอมรับอย่างตั้งใจ) กับอัตลักษณ์ความสำคัญของการแสดงตัวตน (Marking Oneself) คือการมีอัตลักษณ์เหมือนกับกลุ่มหนึ่งและมีความแตกต่างกับอีกกลุ่มอื่น หากลองคิดถึงสถานการณ์ที่เราพบกับใครสักคนในครั้งแรก และเรากำลังพยายามค้นหาว่าเขาคือใคร ด้วยการตั้งคำถามว่าเขามาจากไหนและเขาทำอะไรในสถานการณ์ต่าง ๆ สิ่งเหล่านี้เป็นการกำลังพยายามค้นหาสิ่งๆ ที่เกี่ยวกับตัวของบุคคลนี้และสิ่ง

ที่ทำให้เขาเหมือนกับเราด้วย (สิ่งที่เรามีร่วมกับเขา) และสิ่งที่ทำให้เขาแตกต่างจากเรา หรือการพิจารณาถึงสถานการณ์การเดินทางไกล สถานที่ที่คุณจะไป คุณได้ยินเสียงคนกลุ่มหนึ่งกำลังสนทนาแล้วพูดภาษาเดียวกับคุณ คุณจะรับรู้ด้วยความรู้สึกของการระลึกรู้ (Recognition) และความเป็นเจ้าของ ร่วมกับกลุ่มนั้นการที่คุณมีบางอย่างร่วมกัน ได้นำเสนอช่วงของการระลึกรู้ และการมีบางอย่างร่วมกับผู้อื่นผู้ที่มีอัตลักษณ์ร่วมกับคุณ อัตลักษณ์ถูกแสดงออกให้เห็นด้วยการคล้ายกัน นั่นคือมันเกี่ยวกับบุคคลที่เหมือนเรา และความแตกต่างของบุคคลที่ไม่เหมือนกับเรา

ลักษณะสำคัญอัตลักษณ์ ยังเป็นเรื่องของการใช้ สัญลักษณ์ (Symbol) เพราะการแสดงออกซึ่งความสัมพันธ์ต่างๆ จะกระทำโดยผ่านระบบสัญลักษณ์ที่หลายรูปแบบในอีกด้านหนึ่งอัตลักษณ์ก็ยังเกี่ยวข้องกับ มิติ "ภายใน" ของความเป็นตัวเราอย่างมากทั้งในด้านของอารมณ์ ความรู้สึกเรา เพราะมนุษย์ให้ความหมายหรือเปลี่ยนแปลงความหมายที่เกี่ยวกับตนเอง ในกระบวนการที่เขาสัมพันธ์กับโลกและปริณทลของอัตลักษณ์และตัวตนที่มันซ้อน ทับกันอยู่ จึงมีการจัดแบ่งประเภทของอัตลักษณ์เป็น 2 ระดับคือระดับอัตลักษณ์ส่วนบุคคล (Personal Identity) และอัตลักษณ์ทางสังคม (Social Identity) ที่จะใช้แสดงตน เช่น การที่สังคมกำหนดบทบาทหน้าที่ และระบบคุณค่าที่ติดตัวมา ความเป็นพ่อ ความเป็นเพื่อนความเป็นสามีภรรยา เข็มโรงเรียน ผ้าที่พันคอของ تیم ภาษาหรือบางที่อาจเห็นได้จากเสื้อผ้าที่ใส่ สัญลักษณ์และการสร้างภาพแทนความจริง (Representation) เป็นสิ่งสำคัญในการแสดงให้เห็นแนวทางหรือที่เรามีอัตลักษณ์ร่วมกับบุคคลบาง คนและการแยกแยะตัวเราด้วยการสร้างความต่างจากคนอื่น ในความเข้าใจนี้เองแม้ว่าในฐานะของบุคคลเราควรจะยอมรับในอัตลักษณ์ต่างๆ อย่างตั้งใจ อัตลักษณ์เหล่านั้นยังเป็นผลผลิตที่สำคัญของสังคมที่เราอาศัยอยู่และความ สัมพันธ์ระหว่างตัวเรากับคนอื่น อัตลักษณ์จึงได้จัดเตรียมการเชื่อมโยงระหว่างบุคคลกับโลกที่เราอาศัยอยู่ นอกจากนี้อัตลักษณ์ยังรวมถึงเรื่องราว "ฉันมองตัวฉันเองอย่างไร และคนอื่นมองฉันอย่างไร" มันเข้าไปเกี่ยวกับตัวตน (Self) และสิ่งที่อยู่ภายใน มันเป็นการกำหนดตำแหน่งที่ระลึกจากสังคม ซึ่งเกิดขึ้นจากการที่คนอื่นรับรู้ด้วยไม่ใช่แค่เรารับรู้เท่านั้น อย่างไรก็ตามการที่เรามองตัวเราอย่างไรและคนอื่นมองเราอย่างไรมันอาจไม่สอดคล้องกันเสมอไป

อัตลักษณ์ถูกสร้างขึ้นมาได้อย่างไร มันถูกก่อตัวขึ้นมาโดยผ่านการปฏิสังสรรค์ระหว่างบุคคล ในบุคคลหนึ่งๆ ก็จะมีอัตลักษณ์ที่หลากหลาย และเมื่อบุคคลยอมรับในอัตลักษณ์ใดอัตลักษณ์หนึ่งในขณะเวลานั้นมันมีกระบวนการ ที่แตกต่างกันในการแทนที่ ในขณะที่บุคคลทำการกำหนดตำแหน่งของตนเอง และถูกกำหนดตำแหน่งในทางสังคม กระบวนการที่เกิดขึ้นนี้ได้ คำนี้ถึงจุดเน้นที่ความแตกต่าง ความหลากหลายหลายในการสร้างอัตลักษณ์ที่เท่าเทียมกับการตั้งคำถามว่าอัตลักษณ์ทั้งหลายนี้ได้เชื่อมโยงกับ

สังคมได้อย่างไร การมุ่งเป้าหมายไปที่ความสำคัญต่อมุมมองทางสังคมของอัตลักษณ์จะนำเราไปสำรวจโครงสร้างต่างๆโดยผ่านชีวิตของเราที่ถูกจัดการอัตลักษณ์ต่างๆ ของเราที่ถูกจัดเก็บไว้เข้าที่ด้วยโครงสร้างต่างๆทางสังคมและเราก็มีส่วน ร่วมในการก่อตัวของอัตลักษณ์ของตัวเองด้วยเช่นกัน

การเปลี่ยนแปลงความหมายของ อัตลักษณ์ ที่ปรากฏขึ้นมานั้นมีความสัมพันธ์อย่างมากกับการทำความเข้าใจในการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมในปัจจุบัน ในบริบทของโลกาภิวัตน์ มิติเวลาที่เร่งเร็วขึ้นและมิติพื้นที่ที่ดูหดแคบเข้ามาเพราะการปฏิวัติเทคโนโลยีการสื่อสารทำให้ การเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมเป็นไปอย่างหลากหลายและซับซ้อนและรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงประสบการณ์เกี่ยวกับเวลา พื้นที่และแบบแผนการให้คุณค่า การใช้ชีวิตประจำวันมีผลอย่างยิ่งต่อความรู้สึกที่เรามีเกี่ยวกับตนเอง สิ่งที่เคยเป็นมาตรฐานของระบบคุณค่าและการนิยามอัตลักษณ์ ไม่ว่าจะเป็นคุณค่าทางศาสนา ค่านิยมเรื่องเพศ คุณค่าประเพณีวัฒนธรรมเก่าๆ หรือค่านิยมของกลุ่มชาติพันธุ์ ล้วนแล้วกระทบกระทั่งในรูปแบบต่างๆ จากพลังของโลกาภิวัตน์ การปรับเปลี่ยนนี้แสดงออกได้หลายลักษณะ ทั้งในระดับจุลภาคในแง่แบบแผนชีวิตประจำวันของปัจเจกชน ในแง่การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น จนถึงระดับที่หายไปเป็นขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม เราจะเห็นได้จากขบวนการทางศาสนา ชาติพันธุ์ และวัฒนธรรมใหม่ได้เกิดขึ้นมาราวกับดอกเห็ดในประเทศต่าง ๆ มันเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่ทำให้ต้องมีการทบทวนคำว่า "วัฒนธรรม" หรือ "ขบวนการเคลื่อนไหวทางสังคม" กันใหม่ขบวนการเหล่านี้ต้องการเสนอความหมายและทิศทางใหม่ในเชิงสังคมวัฒนธรรม กระบวนการสร้างตัวตนและอัตลักษณ์ของกลุ่มเกิดจากการผสมผสานองค์ประกอบทางวัฒนธรรมที่ซับซ้อน (สุชีพ วรรณสุต, 2552)

เมื่ออยู่กับแผดมาตลอดเวลามี ปัญหาหรือความขัดแย้งใด ๆ มันจะต้องมีการถกเถียงมาตลอด ไม่ค่อยมีการตัดสินใจด้วยตัวคนเดียว เมื่อต้องมาใช้ชีวิตตัวเองคนเดียวตอนโตมันเลยติดนิสัยที่ต้องการจะต้องถกต้องหาความเห็นของกันและกัน ซึ่งทำให้เกิดความเครียดกับตัวเองและรอบข้างได้มากกว่าคนปกติ นักจิตวิทยาบอกว่าเป็นการยากที่จะของการทำให้เด็กแผดไม่ติดกันหากไม่เลี้ยงดูให้ถูกต้องการให้แผดเรียนรู้อะไรต่าง ๆ ได้ จึงเกี่ยวข้องกับการเรียนรู้วิธีการพึ่งพาตนเอง การเรียนรู้การควบคุมตนเอง ด้วยตนเอง ซึ่งมนุษย์ทุกคนนั้นต้องการจะต้องมี อัตลักษณ์เป็นตัวตนของตัวเอง ซึ่งอัตลักษณ์ที่มีขึ้นจะเกิดในพัฒนาการตั้งแต่ช่วงเด็ก แผดแต่ละคนจึงอยากได้รับความสนใจที่เต็มที่ เหมือนกับพี่น้องที่ต้องการได้รับความสนใจเต็มที่ แต่เนื่องด้วยแผดถูกเลี้ยงมาด้วยกัน พ่อแม่หรืออาจารย์มีคิดว่าจะต้องแบ่งปันกัน มีของอะไรก็แบ่งปันได้ มีความเหมือนกัน ไม่ได้คิดว่าแผดมีความเป็นปัจเจก แผดจึงสร้างอัตลักษณ์ ของตัวเองได้ยากกว่าพี่น้องหรือลูกเดี่ยวอย่างมาก คนที่เป็นแผดจะมี Identity Crisis เป็นเพราะว่าระหว่างช่วงเวลาชีวิตที่เติบโตมากับแผดจะต้องตัดสินใจร่วมกันตลอดๆ แต่บางที่ที่ตัดสินใจบางอย่างจะมีความ

อิจฉาเข้ามาอยู่ในการตัดสินใจนั้นๆ การแข่งขัน ความอยากเอาชนะสามารถเกิดขึ้นในจิตใจสำนึกโดยที่เราไม่รู้ตัวว่าตัวเรามี ฝาแฝดอีกคนอยากจะแข่งกับฝาแฝดโดยไม่รู้ตัว การกระทำนี้ถูกฝังอยู่ในจิตใจเพราะว่าสังคมมักจะทักท้วงว่าฝาแฝด 2 คนจะต้องชอบคล้ายกันเหมือนกัน การกระทำต่าง ๆ ที่โตมาด้วยกันก็จะมีวิธีคิดอะไรที่เหมือนกัน แต่ในเบื้องลึกตัวตนของแฝดนั้นรู้ดีว่าไม่ได้เป็นเหมือนกับแฝดแต่เมื่อโดนทักท้วงจากสังคมรอบข้าง โดยอย่างยิ่งคำถามว่า ใครเก่งกว่า จึงทำให้เกิดเรารู้สึกว่าไม่ได้อยากจะทำเหมือนและโดนเปรียบเทียบ จึงยากกับแฝดที่เราจะรู้ได้ว่าเราต้องการอะไรจริง ๆ ความเป็นตัวเองคืออะไรนั่นเอง ฝาแฝดจะเกิดความอิจฉาความต้องการเอาชนะขึ้นในใจโดยไม่รู้ตัวเนื่องด้วยสังคมและการเลี้ยงดูที่ฝาแฝดพบเจอ การถกเถียงช่วยในการทำให้การตัดสินใจในชีวิตให้มันง่ายขึ้นแต่ผลเสียคืออาจเกิดการอิจฉาเปรียบเทียบภายในใจได้จึงส่งผลกระทบต่อทั้งเรื่องขอบเขตระหว่างตัวเองกับคนอื่น เพราะระยะห่างของตัวเองกับแฝดไม่ค่อยมีจึงส่งผลกับการตัดสินใจตอนโตอีกด้วยเพราะที่ผ่านมาเวลาจะตัดสินใจอะไรต้องหันไปถามแฝด แต่พอโตขึ้น ฝาแฝดจำเป็นต้องเรียนรู้เองแล้วอะไรคือความต้องการของพวกเขาจริง ๆ โดยที่ไม่ต้องปรึกษาใครซึ่งฝาแฝดที่ปรับตัวไม่ได้จึงมีปัญหาเกี่ยวกับความคิดของตนเอง (Barbara Klein Ph.D., Ed.D., 2012)

2.4.3 การรับมือกับคำถามจากบุคคลที่ไม่ใช่แฝด

ในทางชีววิทยาบุคคลที่เป็นฝาแฝดนั้นหาได้ยากกว่าพี่น้องโดยทั่วไป สิ่งสำคัญคือฝาแฝดจึงต้องจำไว้ว่าผู้คนอาจไม่เข้าใจความซับซ้อนของเพศเสมอไป และอาจตั้งสมมติฐานตามบรรทัดฐานทางสังคม ในกรณีนี้ อาจเป็นเพราะผู้คนมักมองว่าฝาแฝดมีความเหมือนกัน และอาจไม่ทราบว่ามีพี่น้องฝาแฝดที่มีเพศต่างกันด้วย สิ่งสำคัญคือต้องให้ความรู้และแจ้งให้ผู้อื่นทราบเกี่ยวกับความหลากหลายของการจับคู่ ตลอดจนการเคารพในอัตลักษณ์ทางเพศ แต่เมื่อพบเจอกับคำถามแบบเดิมซ้ำ ๆ ก่อให้เกิดความรู้สึกกระอักกระอ่วนใจได้ ยกตัวอย่างเช่น

2.4.3.1 ใครเกิดก่อนใคร

2.4.3.2 ทำไมหน้าไม่เหมือนกันเลย/ทำไมหน้าเหมือนกันจัง

2.4.3.3 ใครเรียนเก่งกว่า

2.4.3.3 คนไหนคือใคร

2.4.3.4 เคยสลับตัวกันไหม

2.4.3.5 ทำไมไม่เรียนที่เดียวกัน

2.4.3.6 ใครหน้าตาดีกว่า

2.4.3.7 ถ้าอีกคนเจ็บอีกคนรู้สึกอะไรด้วยไหม

2.4.3.8 แฝดอีกคนนิสัยเหมือน ๆ กันหรือไม่

2.4.3.9 เป็นแฝดแล้วรู้สึกอย่างไรบ้าง

2.4.3.10 แผลกใหม่ที่มีคนหน้าเหมือนกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

การรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม “เกี่ยวกับการใช้ชีวิตของฝาแฝด” ผู้วิจัยได้รวบรวมสำรวจพฤติกรรมการใช้ชีวิตตลอดจนทัศนคติในการใช้ชีวิต จากกลุ่มสำรวจฝาแฝดทั้งหมด 20 คู่ได้ข้อมูลดังนี้

3.1 การคลอตตามกำหนด

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ฝาแฝดจำนวน 13 คู่ จาก 20 คู่ ฝาแฝดมีการคลอตก่อนกำหนด 2 เดือนก็ต่อมามีอายุครรภ์ 20 สัปดาห์จนถึง 37 สัปดาห์ ซึ่งนับเป็นฝาแฝดส่วนมากที่คลอตก่อนกำหนด เด็กแฝดที่คลอตก่อนกำหนดนั้นส่วนมากเติบโตมาด้วยร่างกายที่แข็งแรง เนื่องจากการตามีการดูแลตนเองที่ดีในขณะที่ตั้งครรภ์ ซึ่งมารดาของเด็กแฝดที่มีการคลอตก่อนกำหนดควรเข้าพบแพทย์เพื่อดูแลสุขภาพในระยะที่กำหนด และควรศึกษาวิธีการดูแลครรภ์ให้มากกว่าปกติเพื่อรับมือกับการคลอตที่ไม่ทันตั้งตัว

3.2 การให้เรียนในโรงเรียนเดียวกัน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ฝาแฝดจำนวน 17 คู่ จาก 20 คู่ ผู้ปกครองให้เรียนในโรงเรียนเดียวกันซึ่งสามารถช่วยในเรื่องของค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และเวลาในการใช้ชีวิต ฝาแฝดที่เรียนโรงเรียนเดียวกันพบว่าพวกเขาชื่นชอบที่จะแบ่งปันความรู้ซึ่งกันและกันในเรื่องของการเรียนและความคิดเห็นต่างๆ คอยปกป้องซึ่งกันและกัน คู่แฝดที่เรียนโรงเรียนเดียวกันยังคงมีเพื่อนเพิ่มมากขึ้นจากการที่ฝาแฝดคนหนึ่งมีสังคมเป็นของตนเองและฝาแฝดอีกคนก็เป็นเพื่อนกับเพื่อนของฝาแฝดของตน จึงมีสังคมที่กว้างขวาง และฝาแฝดจำนวน 3 คู่ที่ไม่ได้เรียนที่เดียวกัน พบว่าฝาแฝดมีทักษะในชีวิตโดยไม่ต้องพึ่งฝาแฝดของตนได้ดีกว่าอย่างมาก และยังคงมีความสามารถในการอยู่ได้ด้วยตนเองได้ดีกว่า แต่ข้อเสียคือผู้ปกครองมักจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางหรือมีการรับส่งที่ลำบากกว่า เนื่องจากอยู่กันคนละที่

3.3 ติดฝาแฝดของตนเอง

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ฝาแฝดจำนวน 10 คู่ จาก 20 คู่ ติดฝาแฝดของตนเองเป็นอย่างมาก ซึ่ง 10 คู่มาจากการที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเดียวกัน ซึ่งใช้เวลาร่วมกันตลอดเวลาตั้งแต่ตอนจนถึงตื่น ฝาแฝด

10 คู่ซึ่งชื่นชอบที่จะฟังความคิดเห็นของฝาแฝดของตนเองเป็นหลัก และเลือกพูดคุยถึงเรื่องราวในชีวิตประจำวันแค่ฝาแฝดของตนเองเท่านั้น การติดฝาแฝดของตนมากจนเกินไปนำมาซึ่งความหวาดระแวงและไม่กล้าตัดสินใจเมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่ต้องตัดสินใจเพียงผู้เดียวโดยลำพัง ยกตัวอย่างในกรณีของฝาแฝดคู่หนึ่ง แฝดคนที่ต้องการซื้อเสื้อผ้าและจำเป็นต้องไปที่ห้างสรรพสินค้าเพื่อทำการเลือกซื้อแต่ในวันนั้นฝาแฝดคนน้องของตนเองเกิดธุระจึงไปด้วยไม่ได้ ฝาแฝดคนที่จึงไม่กล้าที่จะออกไปซื้อเสื้อผ้าคนเดียวเป็นต้น ซึ่งการดูแลป้องกันไม่ให้เกิดเหตุการณ์คล้ายตัวอย่าง การแยกกันเรียนคนละห้องจึงสำคัญกับฝาแฝด

3.4 โดนผู้ที่ไม่ใช่ฝาแฝดเปรียบเทียบ

จากการสัมภาษณ์พบว่า ฝาแฝดจำนวน 15 คู่ จาก 20 คู่ โดนบุคคลที่ไม่ได้เป็นฝาแฝดนั้น เปรียบเทียบความแตกต่างของฝาแฝดซึ่งทำให้เกิดความกังวลใจกับฝาแฝดได้ ฝาแฝดที่หน้าตาเหมือนกันอย่างมากแต่หากมีรสนิยมความชอบที่แตกต่างกัน มักจะถูกผู้คนตั้งคำถามในความเหมือนที่ไม่เหมือนกัน และปัญหานี้เห็นได้ชัดเจนกว่าคู่พี่น้องธรรมดา ยกตัวอย่างเช่น ฝาแฝดคนที่ชอบเรียนแพทย์แต่ฝาแฝดคนน้องเป็นจิตรกร จึงเกิดการเปรียบเทียบอย่างเห็นได้ชัดถึงความสามารถของตัวฝาแฝดเอง ทั้งที่หน้าตาเหมือนกันแต่เก่งกันคนละอย่างก็สร้างคำถามให้บุคคลอื่นได้ ฝาแฝดจึงไม่ชื่นชอบการโดนเปรียบเทียบอย่างมาก เนื่องจากฝาแฝดนั้นเป็นคนละคนกัน การปฏิบัติตัวให้เหมาะกับฝาแฝดคือการเคารพในความชอบของฝาแฝดแต่ละคน

3.5 เปรียบเทียบตนเองกับคู่แฝดของตน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ฝาแฝดจำนวน 15 คู่ จาก 20 คู่ มักจะเปรียบเทียบตนเองกับฝาแฝดของตนเนื่องจากการถูกปฏิบัติตัวใส่จากผู้คนที่ไม่ได้เป็นฝาแฝด ก่อให้เกิดความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจในความชอบและความสามารถของตน เป็นความจริงที่ฝาแฝดนั้นรักฝาแฝดของตนเองและเปรียบแฝดของตนเสมือนบุคคลที่สำคัญที่สุดคนหนึ่งในครอบครัวแต่บ่อยครั้งที่ฝาแฝดคนใดคนหนึ่งมักจะรู้สึกอิจฉาแฝดของตนเองอย่างลึกซึ้ง ความคิดเชิงลบที่เกิดขึ้นเกิดขึ้นเป็นระยะสั้น ๆ แต่ในบางฝาแฝดความน้อยเนื้อต่ำใจ ก่อให้เกิดความเครียดไปจนถึงการเปลี่ยนแปลงนิสัยที่แย่ลง

3.6 มีจิตสัมผัสถึงกัน

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ฝาแฝดจำนวน 9 คู่ จาก 20 คู่ มีความรู้สึกว่าจะเข้าใจใส่แฝดของตนได้เป็นอย่างดีแม้ไม่ได้อยู่ใกล้กันก็ตาม ในกรณีของแฝดคู่หนึ่งในการสัมภาษณ์พบว่าการพูดที่

เหมือนกันอย่างมาก วิธีการพูดและประโยคที่พูดเหมือนกันโดยมิได้นัดหมาย และยังมีความฝันที่ใกล้เคียงกับฝาแฝดของตนเองโดยเป็นเรื่องบังเอิญที่ค้นพบได้ยาก ในคู่แฝดส่วนมากมักจะมีการป่วยในระยะเวลาที่ใกล้เคียงกันแม้อยู่ด้วยกันคนละที่

3.7 แต่งตัวเหมือนกันแล้วรู้สึกไม่ชอบ

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพบว่า ฝาแฝดจำนวน 16 คู่ จาก 20 คู่ ผู้ปกครองให้แต่งตัวเหมือน ๆ กัน ทั้งเสื้อผ้า กางเกง และรองเท้า ซึ่งในสายตาของบุคคลที่ไม่ใช่ฝาแฝด การแต่งตัวที่เหมือนกันของฝาแฝดทำให้ฝาแฝดดูน่ารักน่าเอ็นดู แต่ในความเป็นจริง มีฝาแฝดจำนวนไม่น้อย ไม่ชอบที่จะเหมือนฝาแฝดของตนเองในทุก ๆ เรื่อง พวกเขาอยากที่จะแต่งตัวตามที่ตนเองต้องการและต้องการให้บุคคลอื่น ๆ ชอบพวกเขาในแบบที่เขาเป็น ฝาแฝดไม่ได้ต้องการให้ใครมากำหนดความชอบของตนเอง และอีก 4 คู่ที่เหลือรู้สึกเฉย ๆ ไม่ได้มีความคิดเห็นเพิ่มเติม

3.8 ฝาแฝดรู้สึกอึดอัดใจเมื่อโดนถามคำถามด้วยประโยคต่าง ๆ

จากการสัมภาษณ์พบว่า ฝาแฝดจำนวน 16 คู่ จาก 20 คู่ รู้สึกเบื่อหน่ายกับคำถามจากบุคคลที่ไม่ใช่ฝาแฝด เช่น คำถามว่า ทำไมอีกคนหนึ่งถึงหน้าตาดีกว่า ทำไมไม่เรียนเหมือน ๆ กัน ทำไมอีกคนตัวสูงกว่า การถามด้วยคำถามลักษณะแบบนี้ฝาแฝดพบเจอมาตั้งแต่ตนเองอยู่ในวัยเด็กจนตนเองเติบโต ฝาแฝดนั้นไม่รู้ว่าจะตอบคำถามอย่างไร พวกเขาก็แค่บุคคลหนึ่ง ที่มีหน้าตาและลักษณะภายนอกที่เหมือนกับอีกคน และเป็นเรื่องของธรรมชาติที่สามารถที่จะอธิบาย แต่ความชอบ และความสามารถ ไม่สามารถที่จะบังคับกันได้ เพราะฉะนั้นฝาแฝดจึงต้องการให้บุคคลภายนอกเข้าใจถึงลักษณะทางกายภาพที่แม้ว่าจะเหมือนกันแค่ไหนแต่บุคลิกภาพและความชื่นชอบนั้นแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง

บทที่ 4

การดำเนินการออกแบบ

4.1 วัตถุประสงค์ของนิทรรศการ

นิทรรศการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะให้ความรู้เกี่ยวกับการมีลูกแฝดโดยวิธีธรรมชาติหรือแม้แต่วิธีทางการแพทย์ผู้ปกครองควรจะมีความพร้อมและมีความตั้งใจ มอบความรักให้ลูก เมื่อลูกเกิดมาควรเลี้ยงลูกอย่างดี ในกรณีที่เกิดลูกแฝด ควรที่จะมีการรอบความคิดหรือทัศนคติทางจิตใจที่เหมาะสมเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของแต่ละบุคคล เพื่อให้ลูกแฝดเกิดมาแล้วไม่มีปัญหาดังข้างต้น ก่อให้เกิดครอบครัวที่อบอุ่นต่อไปและให้ความรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติตัวที่ดีต่อบุคคลที่เป็นฝาแฝดโดยการบอกเล่าถึงความรู้สึกในเบื้องลึกของฝาแฝดเพื่อที่จะปฏิบัติตัวต่อแฝดได้อย่างเหมาะสม

4.2 กลุ่มเป้าหมาย

1. ผู้ปกครองอายุ 30 – 35 ปี พร้อมที่จะมีลูก สนใจที่จะมีลูกแฝด
2. ผู้คนทั่วไปที่มีคนรู้จักเป็นฝาแฝด ไม่จำกัดอายุ

4.3 ขอบเขตการทำงาน

1. สัญลักษณ์ของนิทรรศการ
2. ภาพโครงสร้างสามมิติของนิทรรศการ
3. ภาพจำลองแสดงพื้นที่และการจัดวางข้อมูลนิทรรศการ
4. สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์นิทรรศการ

4.1 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์	จำนวน 4 ชิ้น
4.2 คู่มือสำหรับเข้าชมงาน ประชาสัมพันธ์	จำนวน 1 ชิ้น
4.3 บัตรสำหรับเข้าชมงาน	จำนวน 6 ชิ้น
4.4 สปอร์ตเรดิโอประชาสัมพันธ์	จำนวน 1 ชิ้น

4.4 แนวคิดและการออกแบบนิทรรศการ

แนวคิดหลักของการออกแบบนิทรรศการเรื่อง ฝาแฝดเพื่อนำเสนอในส่วนของความพิเศษของการได้เกิดมาเป็นฝาแฝด เมื่อถูกเลี้ยงดูด้วยดีปฏิบัติตัวมาด้วยอย่างดี ย่อมก่อให้เกิดฝาแฝดที่ปราศจากปัญหาต่าง ๆ และความเหมือนกันของรูปลักษณ์ภายนอกไม่ได้บ่งบอกว่าภายในจะเหมือนกันจึงนำมาสู่ภาพการสื่อสารหลัก ที่เป็นรูปแบบของโรงพิมพ์ ที่แม้ว่าจะมีการพิมพ์ฝาแฝดขึ้นมาเหมือน ๆ กันแต่ภายในนั้นมีความแตกต่างกันออกไป ผู้เข้าร่วมนิทรรศการมาร่วมก่อสร้างฝาแฝดตั้งแต่เป็นทารกจนฝาแฝดเติบโตกลายเป็นโรงพิมพ์พิมพ์ฝาแฝดออกมาได้อย่างสนุกสนาน

4.4.1 ชื่อนิทรรศการ “พิมพ์เดียวกัน”

ชื่อนิทรรศการต้องการนำเสนอในรูปแบบของคำที่เป็นสำนวนไทยว่า พิมพ์เดียวกัน ซึ่งมีความหมายว่า เหมือนกันเป็นอย่างมาก ความหมายเชิงลึกคือ มีความเหมือนกันราวกับมาจากแท่นพิมพ์เดียวกัน เหมือนกันทุกประการ

4.4.2 แนวทางการออกแบบ

1. คอนเซ็ปต์ 1 : พิมพ์เดียวกัน

ออกแบบในแนวคิดของสำนวน พิมพ์เดียวกัน ซึ่งคำว่า พิมพ์มาจากเครื่องพิมพ์ที่สร้างบางอย่างขึ้นมาเป็นแบบต่าง ๆ ในรูปแบบเดียวกัน เปรียบเหมือนกับฝาแฝดที่มีหน้าตาเหมือนกันอย่างมากเหมือนกับบอออกมาจากแท่นพิมพ์เดียวกัน แต่ข้างในนั้นไม่เหมือนกัน

2. คอนเซ็ปต์ 2 : Inside Gene

ออกแบบในแนวคิดเจาะลึกถึงความสัมพันธ์ของฝาแฝดอย่างลึกซึ้ง ผ่านยีนส์ของฝาแฝดที่ไม่เหมือนกับยีนส์พี่น้องทั่ว ๆ ไป ซึ่งออกแบบในรูปแบบของโรงงานผลิตฝาแฝดเชิงการแพทย์

3. คอนเซ็ปต์ 3 : Twins Shop

ออกแบบในแนวคิดร้านของฝาแฝดที่ภายในร้านมีแพคเกจสินค้าที่หน้าตาเหมือนกันทุกประการ แต่สินค้าที่อยู่ภายในมีหน้าตาที่แตกต่างกันออกไป เพื่อเป็นการเปรียบเทียบสินค้ากับฝาแฝดนั่นเอง

สุดท้ายได้เลือกแนวทาง คอนเซ็ปต์ 1 : พิมพ์เดียวกัน เป็นแนวทางในการออกแบบ

4.4.3 Mood Board 1 (รูปแบบแรก)

นำรูปแบบของโรงงานก่อสร้างการพิมพ์ให้อยู่ในรูปแบบของความทันสมัย เหมือนกับการดูแลรักษาครรภ์แฝดที่ต้องใช้แพทย์สมัยใหม่ร่วมด้วย มีอุปกรณ์ของเทคโนโลยีขั้นสูงอยู่ภายในงาน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาทางการแพทย์ได้เป็นอย่างดี ในงานใช้ลักษณะของเซลล์ฝาแฝดที่ยังแยกตัวกันไม่ได้เพื่อสื่อถึงฝาแฝดในทางวิทยาศาสตร์ และเซลล์แต่ละตัวมีความเงาเหมือนกระจกเพื่อสะท้อนถึงฝาแฝดที่เหมือนกันมากกว่ากับส่องกระจก

ภาพที่ 4.5 ภาพ Mood Board แนวทางที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการพัฒนาแบบ Mood Board ที่ 1 ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์และคณะกรรมการว่ายังดูหม่นหมอง ทำให้สดใสได้ยาก ไม่เข้ากับความเป็นฝาแฝด ดูยังไม่เหมาะกับสื่อที่ต้องการจะเล่า จึงได้นำไปพัฒนาเป็น Mood Board 2

4.4.4 Mood Board 2 (รูปแบบ 2)

นำรูปแบบของโรงงานก่อสร้างการพิมพ์ให้มีความรู้สึกสนุกสนาน เหมือนกับความสุขของเด็กฝาแฝดที่ได้เกิดมาบนโลกนี้ ใช้สีสดใสที่สดใสเหมาะกับช่วงวัยเด็กที่ต้องการความสนุกสนานให้กับชีวิต ใช้สีสรรที่หลากหลายเพื่อสื่อถึงบุคลิกและความชอบที่แตกต่างกันแต่ละคน ท่อต่าง ๆ ที่อยู่ในโรงงานสร้างถูกจัดวางพร้อมเป็นสนามเด็กเล่นให้ผู้เข้าชม

ภาพที่ 4.6 ภาพ Mood Board แนวทางที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.5 ภาพสื่อสารหลัก (Key Visual)

นิทรรศการพิมพ์เดียวกัน มีความต้องการให้ผู้ชมนิทรรศการสามารถที่จะร่วมกิจกรรมได้ประหนึ่งเป็นผู้สร้างฝาแฝดขึ้นมาเอง ภาพคือวิซวลจึงออกมาในรูปแบบของ โรงงานก่อสร้าง ที่มีความสนุกสนาน มีท่อนต่าง ๆ เพื่อสื่อถึงการสร้างฝาแฝดคนหนึ่ง มีหน้าจอบลูและปุ่มควบคุมเพื่อทำให้ผู้เข้าชมรู้สึกว่าเป็นผู้ดำเนินงานหลัก ฝาแฝดออกมาดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับผู้ร่วมเข้าชมงานเป็นคนบังคับปุ่ม

ภาพที่ 4.7 ภาพ Key Visual

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.6 เนื้อหาภายในนิทรรศการ

4.6.1 โซนที่ 1 : Mommy To Be

ในโซนแรกจะรวบรวมความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์แฝดต่าง ๆ ว่ามารดาควรรับประทานอะไรบ้างและควรปฏิบัติตัวอย่างไรบ้างเพื่อที่จะทำให้ร่างกายของเด็กทารกแฝดในครรภ์นั้นสมบูรณ์มากที่สุดผ่านหน้าจอบทความที่มารดาที่พร้อมจะมีลูกแฝดสามารถที่จะกดค้นหาข้อมูลความรู้ได้อย่างง่ายดาย และภายในโซนที่ 1 ยังมีหน้าจอแสดงผลของบุคคลที่สามารถเกิดลูกแฝดได้ ตัวอย่างเช่น ผู้หญิงบางคนมีแนวโน้มที่จะให้กำเนิดลูกแฝดมากกว่าคนอื่น จากข้อมูลของ ซูพีเรีย เอช อาร์ ที, (2560) ระบุว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งครรภ์แฝด ได้แก่ เชื้อชาติ อายุ การถ่ายทอดทางพันธุกรรม ประวัติการตั้งครรภ์แฝดก่อนหน้านี้ ตลอดจนการใช้รักษาด้วยเทคโนโลยีช่วยการเจริญพันธุ์ นอกจากนี้ในโซนที่ 1 ยังแสดงให้เห็นถึงข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับฝาแฝด เพื่อให้ผู้ปกครองรู้สึกว่าการมีลูกแฝดนั้นเป็นเรื่องน่ายินดีและกระตุ้นความพร้อมที่จะมีลูกแฝดมากยิ่งขึ้น และยังมีคำตอบสำหรับคำถามที่กล่าวว่าทำไมคนที่เกิดก่อนจึงเป็นน้อง การตั้งชื่อให้คล้องจองกันของฝาแฝด รวมไปถึงการรวบรวมชื่อฝาแฝดต่าง ๆ เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับรู้

4.6.1.1 Interactive

มีการให้ผู้เข้าร่วมได้ทำกิจกรรมสแกนใบหน้าบนแมชชีนขนาดใหญ่ที่อยู่ในงาน เมื่อสแกนแล้วเครื่องจะทำการวินิจฉัยลักษณะที่ผู้เข้าร่วมเป็นและแบ่งหมวดหมู่ออกมา เป็นบุคคลทั้งหมด 5 ประเภทที่ขอบตั้งคำถามที่ทำให้ฝาแฝดรู้สึกกระอักกระอ่วนใจ เครื่องแมชชีนจะพ่นเป็นการ์ดขนาดเล็กที่มีเนื้อหาของบุคคล 5 ประเภท และคำแนะนำสำหรับคำถามที่เอาไว้ถามฝาแฝด เมื่อผู้เข้าร่วมรับทราบแล้วว่าตนเองถูกจัดอยู่ในประเภทใด จึงสามารถนำคำแนะนำและวิธีถามคำถามที่ดีต่อฝาแฝดไปปรับเปลี่ยนคำถามต่อฝาแฝดได้ในอนาคต

4.6.2 โซนที่ 2 : ความเหมือนกันที่แตกต่าง

ในโซนนี้เป็นโซนที่จะอธิบายความเหมือนกันต่าง ๆ ของผู้ที่เป็นฝาแฝด ว่าฝาแฝดนั้นมีความเหมือนกันทุกประการ เช่น เสียง ฝาแฝดนั้นมี การใช้กล้ามเนื้อ อารมณ์ และความตั้งใจทางจิตใจ ฝาแฝดที่เหมือนกัน 2 มีเสียงที่เหมือนกันอย่างมาก และกลิ่นตัวเช่นกัน แต่การที่ฝาแฝดนั้นเหมือนกันทุกประการทำให้ผู้ปกครองอาจจะมองข้ามเรื่องการเลี้ยงดูไปได้ เมื่อแฝดมีหน้าตาที่เหมือนกัน บุคคลอื่นจะปฏิบัติตนต่อพวกเขาเหมือนพวกเขาเป็นคนเดียวกัน ต้องเก่งเรื่องเดียวกัน ต้องชอบเหมือน ๆ กัน จนนำไปสู่การเปรียบเทียบฝาแฝด 2 คนตามมา เมื่อเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวก็ให้เกิดความน้อยเนื้อต่ำใจได้ โซนที่ 2 จึงมีกิจกรรมที่จะทำให้ผู้เข้าร่วมได้ทำการตระหนักถึงการปฏิบัติตนต่อฝาแฝดให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

4.6.2.1 Interactive มีการให้ผู้เข้าร่วมได้ทำกิจกรรมฟังเสียง และดมกลิ่นของฝาแฝดที่เหมือนกันอย่างมาก แล้วทายว่าเป็นเสียงหรือกลิ่นของบุคคลใด เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้มีประสบการณ์ร่วมในการรับรู้ถึงความเหมือนกันของฝาแฝดแล้วสังเกตว่าตนเองมีพฤติกรรมต่อฝาแฝดอย่างไร โดยจะมีโต๊ะวางอยู่กลางห้อง บนโต๊ะมีหุ่นฝาแฝด 2 ตัวที่มีน้ำหนักที่คาดคะเนไม่ได้ ด้านหลังมีลูกบอลที่ชื่อว่า รัก ความใส่ใจ และการให้เวลา ให้ผู้เข้าชมนิทรรศการนำลูกบอลไปใส่ในตาชั่งของ 2 ฝาแฝดให้หุ่นทั้ง 2 ตัวมีน้ำหนักเท่ากันให้มากที่สุด เพื่อที่จะเป็นการตระหนักถึงการปฏิบัติต่อฝาแฝดว่าพวกเขาต้องการความรัก ความใส่ใจและเวลาเท่า ๆ กัน

4.6.3 โซนที่ 3 : Inside Twins

ในโซนนี้เป็นโซนทางเดินยาว ที่มีผนังให้ความรู้ทั้ง 2 ด้าน ด้านแรกจะเป็นวิดีโอของการสัมภาษณ์ฝาแฝดทั้งหมด 20 คู่ถึงทัศนคติและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตที่มีผลต่อการตัดสินใจในด้านต่าง ๆ ของบุคคลที่เป็นฝาแฝด ในเนื้อหาของวิดีโอต่าง ๆ คือ การส่งให้เด็กแฝดเรียนที่เดียวกันนั้นดีจริงหรือไม่ หรือควรให้เด็กฝาแฝดนั้นแยกกันเรียนเพื่อป้องกันการที่ฝาแฝดติดกันมากเกินไป การที่ฝาแฝดถูกจับให้แต่งตัวเหมือนกันนั้นไม่ได้ทำให้ฝาแฝดนั้นรู้สึกว่าคุณน่ารักแต่กลับเป็นการลดทอนเอกลักษณ์ส่วนตัวของพวกเขา และอื่น ๆ ในผนังอีกด้านเป็นรูปภาพตกแต่งด้วยครอบครัวฝาแฝด

4.6.4 โซนที่ 4 : โลกแห่งความจริง

ในโซนนี้ ด้านหน้าประตูมีที่สแกนจดจำใบหน้า เพื่อนำใบหน้าของผู้เข้าร่วมไปจำลองอยู่ในนิทรรศการเพื่อจำลองเหมือนตนเองเป็นฝาแฝด ในห้องตกแต่งเหมือนห้องนอนของฝาแฝด เมื่อผู้เข้าร่วมเดินไปไหน ที่ฉายจำลองฝาแฝดก็จะจำลองให้เดินไปด้วยกัน ทำกิจกรรมพร้อม ๆ กัน เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้สัมผัสกับความรู้สึกของการมีฝาแฝดมากยิ่งขึ้น และลดความรู้สึกกลัวฝาแฝดจากการที่ฝาแฝดนั้นไปอยู่ในภาพยนตร์สยองขวัญหรือเรื่องเล่าน่ากลัวต่าง ๆ

4.6.5 โซนที่ 5 : ให้คุณเห็นฉันไม่ใช่เรา

ในโซนนี้ เมื่อเข้ามาจะพบกับโต๊ะฟุตบอล ซึ่งประกอบไปด้วยหุ่นที่หน้าตาเหมือนกันทุกตัว บนผนังมีคำอธิบายว่า ฟุตบอลโต๊ะมีหุ่นที่หน้าตาเหมือนกันทุกอย่าง แต่ทว่าแต่ละตัวมีตำแหน่งและหน้าที่ของตัวเองที่แตกต่างกันออกไป ไม่ว่าจะเป็นกองหน้า กองหลัง หรือโกลผู้รักษาประตู ล้วนมีความสำคัญ

เปรียบเหมือนกับฝาแฝดที่มีหน้าตาที่เหมือนกันอย่างมาก แต่พวกเขามีความสามารถและความชอบที่แตกต่างกัน และปรารถนาให้ผู้คนเห็นเขาเป็นตัวตนของเขาคนใดคนหนึ่งไม่ใช่พวกเขา2คน นั่นก็คือการให้เห็นถึงตัวตนของแฝดอย่างแท้จริงนั่นเอง และนอกจากนั้นห้องนี้ยังประกอบด้วยถ้วยรางวัลสำหรับความเก่งของตนเองอีกด้วยเพื่อให้ผู้เข้าชมได้รู้สึกถึงความสำคัญของการมีอัตลักษณ์ส่วนบุคคล

4.7 การออกแบบตราสัญลักษณ์นิตรรศการ

การออกแบบตราสัญลักษณ์นิตรรศการเบื้องต้นมีด้วยกันหลายแนวทาง โดยมีแนวคิดความเหมือนกันของฝาแฝดในลักษณะต่าง ๆ

4.7.1 แบบร่างพัฒนาโลโก้

ครั้งที่ 1 ทดลองออกแบบตราสัญลักษณ์หลายแบบ

ภาพที่ 4.8 แบบร่างตราสัญลักษณ์พิมพ์เดียวกัน

จากการส่งแบบร่างครั้งแรกได้ทำตราสัญลักษณ์แนวนอนอย่างเดียว คณะกรรมการจึงให้ลองพัฒนาเป็นแบบต่อไป

ครั้งที่ 2 ทดลองออกแบบตราสัญลักษณ์แนวตั้ง

พิมพ์
เดียวกัน

5.

พิมพ์
เดียวกัน

6.

พิมพ์
เดียวกัน

7.

พิมพ์
เดียวกัน

8.

ภาพที่ 4.9 แบบร่างตราสัญลักษณ์พิมพ์เดียวกัน

จากการส่งแบบร่างครั้งที่สองได้ทำแนวนอนและได้เลือกแนวทางการไหลของตัวอักษร เหมือนกับเซลล์ของฝาแฝดที่แยกกันไม่สนิท เหมือนสายเลือดเดียวกันเป็นเซลล์ฝาแฝดไปพัฒนาต่อ

ครั้งที่ 3 ทดลองออกแบบตราสัญลักษณ์แนวตั้ง

พิมพ์
เดียวกัน

ภาพที่ 4.10 แบบร่างตราสัญลักษณ์พิมพ์เดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการส่งแบบร่างครั้งที่สามได้กลับไปทำแวนอน เพื่อให้เห็นหลายรูปแบบมากยิ่งขึ้น แล้วจึงนำไปทำให้ตัวอักษรมีความสะอาดและเรียบร้อยมากยิ่งขึ้น

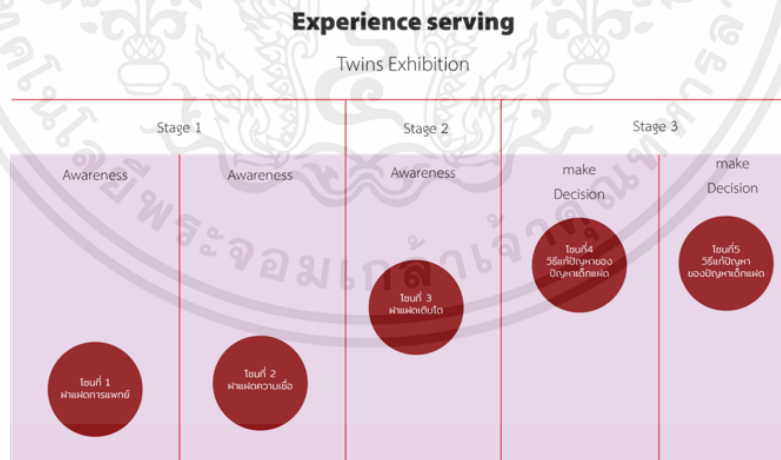
4.8 การออกแบบแผนผังนิทรรศการ

การออกแบบแผนผังนิทรรศการ ออกแบบเป็นกล่องสี่เหลี่ยมเพื่อให้ผู้เข้าชมนิทรรศการได้เดินชมจากห้องหนึ่งไปสู่อีกห้องหนึ่งด้วยการเดินอย่างมีการเล่าลำดับเป็นสำคัญ

4.8.1 แบบร่างแผนผังนิทรรศการ

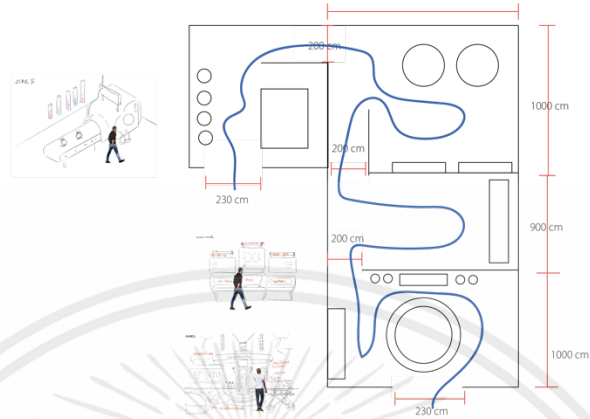
การพัฒนาแบบร่างในช่วงแรก ได้สร้างแผนผังเรียงลำดับเนื้อหาที่จะเล่าภายในงานนิทรรศการ โดยแบ่งทั้งหมด 3 ชั้นระยะ เริ่มจากการสร้างความรับรู้จากโซนที่ 1 และ โซนที่ 2 และเพิ่มมากขึ้นเมื่ออยู่ในโซนที่ 3 และโซนที่ 4 ถึง โซนที่ 5 จะทำให้ผู้เข้าชมนิทรรศการเกิดการตัดสินใจว่าควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมต่อฝ่าฝืนอย่างไรบ้าง

=

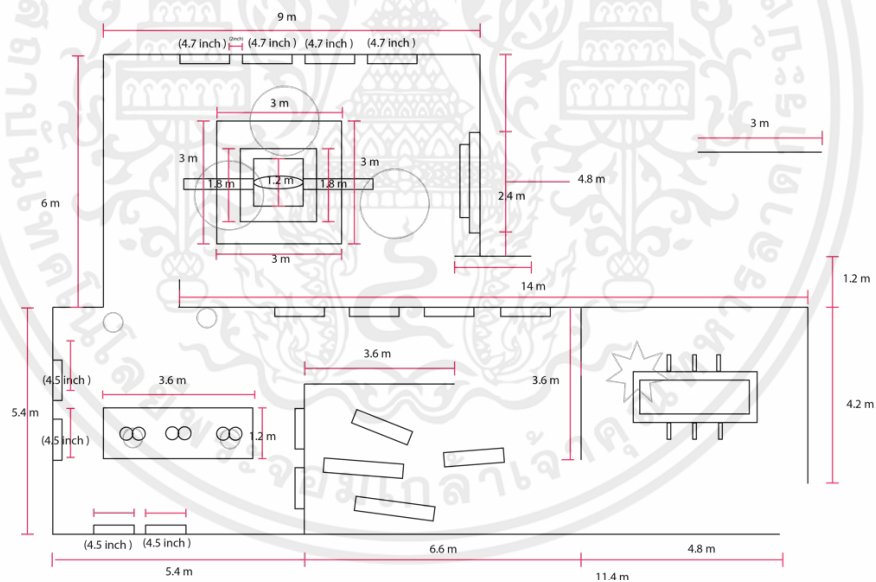

ภาพที่ 4.11 Experience Serving

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.12 แบบร่างแผนผังนิทรรศการแบบที่ 1

ภาพที่ 4.13 แบบร่างแผนผังนิทรรศการแบบที่ 2

การพัฒนาแบบร่างแผนผังนิทรรศการแบบที่ 2 ได้ปรับให้ผู้เข้าชมนิทรรศการได้เดินได้อย่างสะดวกมากยิ่งขึ้นและเพิ่มเติมรายละเอียดให้มีความละเอียดมากยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

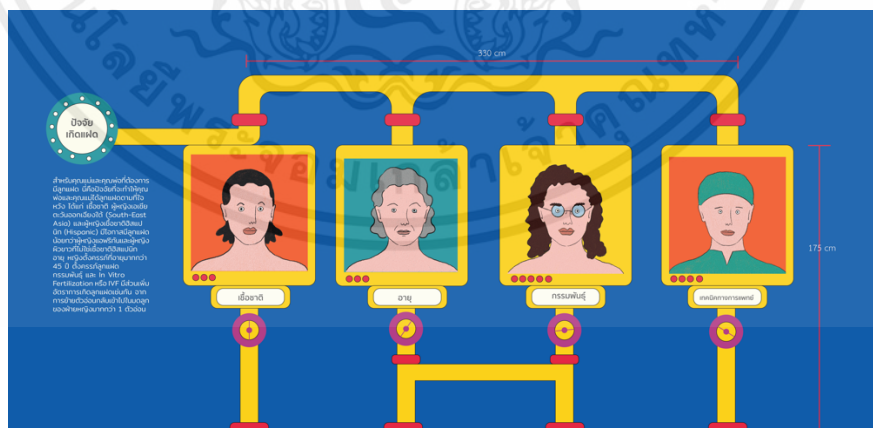
4.9 การออกแบบและสร้างแผนผังสามมิติของตัวนิทรรศการ

4.9.1 แบบร่างและพัฒนาการออกแบบสร้างภาพสามมิติ

การออกแบบครั้งแรกได้เริ่มทำการร่างหน้าตาของผนังห้องในแต่ละโซนอย่างคร่าวๆ ตั้งใจให้มีความสนุกสนานโดยใช้สีที่สดใส และการใส่ชิ้นส่วนที่ควรจะมีอยู่ในโรงงานห้องปฏิบัติการ เช่น ปล่องไฟฟ้า หลอดทดลองแปะผนัง ท่อเชื่อมต่าง ๆ

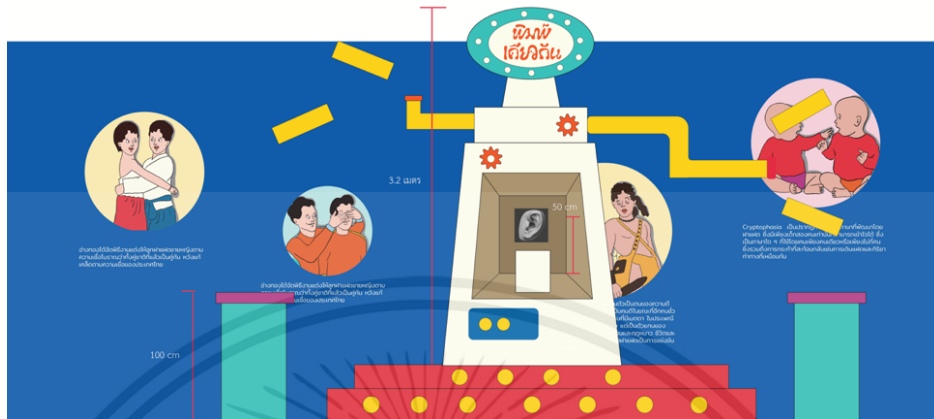

ภาพที่ 4.14 แบบร่างสามมิตินิทรรศการ

ภาพที่ 4.15 แบบร่างสามมิตินิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.16 แบบร่างสามมิตินิทรรศการ

ภาพที่ 4.17 แบบร่างสามมิตินิทรรศการ

ภาพที่ 4.18 แบบร่างสามมิตินิทรรศการ

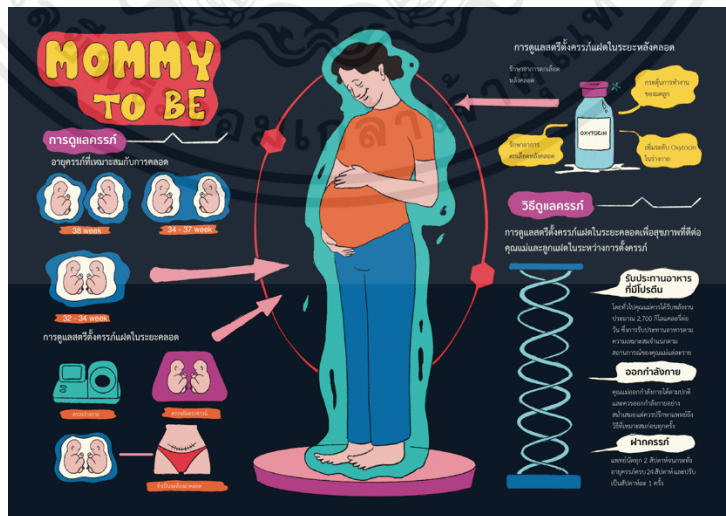
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 4.19 แบบร่างสามมิตินิทรรศการ

ภาพที่ 4.20 แบบร่างสามมิตินิทรรศการ

ภาพที่ 4.21 แบบร่างสามมิตินิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลงานจริง

5.1 โลโก้กิจกรรมสำเร็จ

การออกแบบตราสัญลักษณ์กิจกรรมโดยสมบูรณ์ของกิจกรรม “พิมพ์เดียวกัน” เกิดจากการที่เซลล์ของทารกมีการแยกตัวออกจากกัน แต่แยกกันไม่สนิทจึงออกมาเป็นพิมพ์เดียวกันที่มีสัญลักษณ์เหมือนเซลล์เลือดฝาแฝด

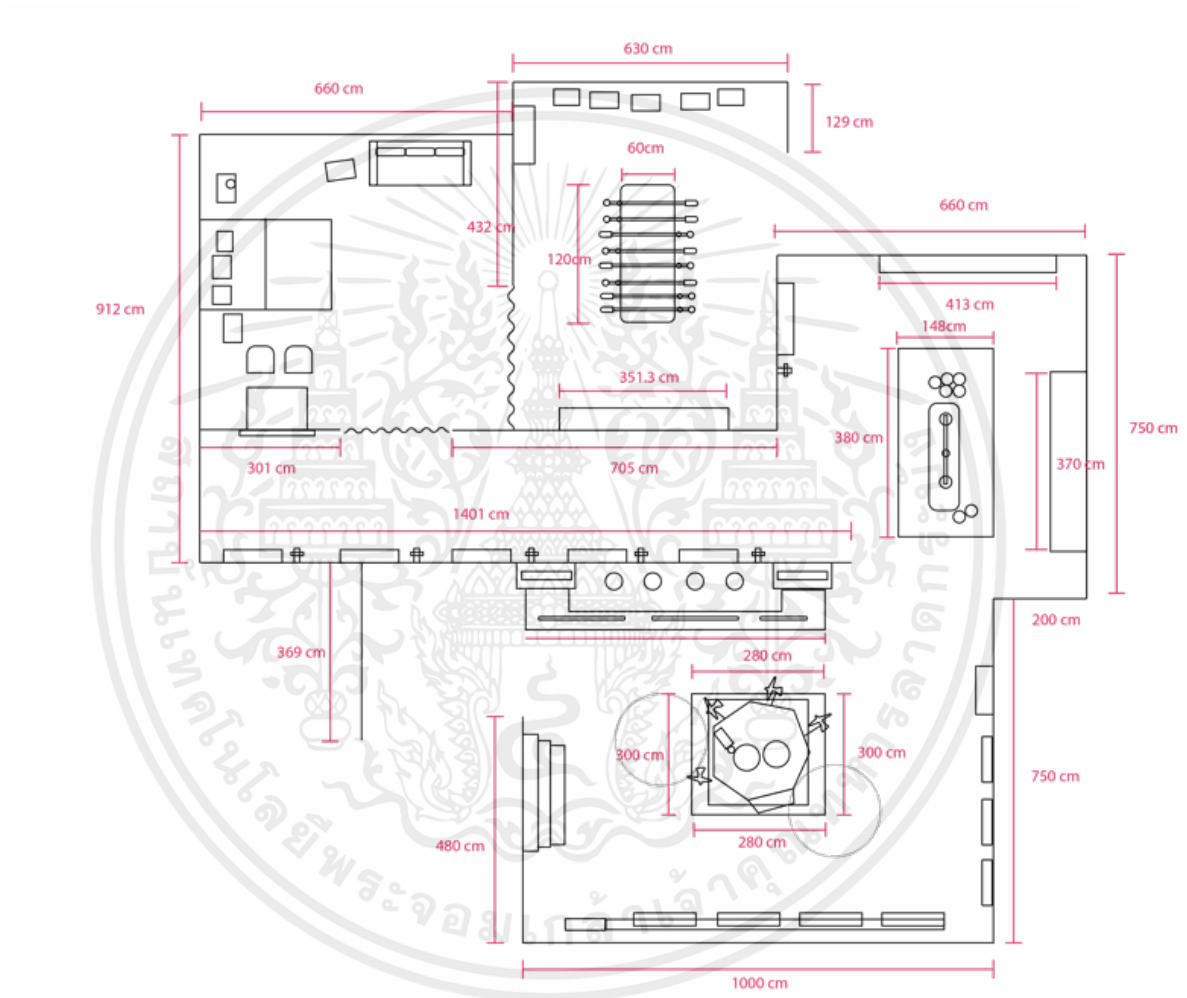

พิมพ์
เดียวกัน

ภาพที่ 5.22 แบบตราสัญลักษณ์พิมพ์เดียวกัน

5.2 แผนผังนิทรรศการสำเร็จ

แผนผังนิทรรศการแบบสำเร็จแล้วนั้น มีการเล่าเรียงลำดับอย่างชัดเจน และมีการเขียนขนาดอย่างละเอียด ทำให้เข้าใจและเห็นภาพได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 5.23 แบบแผนผังนิทรรศการแบบสำเร็จ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3 แบบสำเร็จนิทรรศการ

แบบสำเร็จของนิทรรศการได้นำมาพัฒนาต่อจากแบบร่าง ให้มีรูปทรงสามมิติ มีมิติและมีเงาเพื่อก่อให้เกิดภาพที่มีความสมบูรณ์และสมจริง เติมแสงไฟลงไปในงานเพื่อเพิ่มความชัดเจนให้กับตัวอักษรเพื่อการอ่านง่าย

ภาพที่ 5.24 แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.25. แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติ

5.3.1 โซนที่ 1 : Mommy to be

ในโซนที่ 1 ได้ทำการตกแต่งด้วยภาพที่มีความคมชัด และใส่ตัวหนังสือลงบนผนังแต่ละด้าน ด้วยขนาดที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนและสะดวกสบายต่อการอ่าน และภายในโซนที่ 1 ออกแบบให้ผู้คน ได้เดินดูข้อมูลได้ทั่วนิทรรศการ

ภาพที่ 5.26 แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติโซนที่ 1

ภาพที่ 5.27 แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติโซนที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

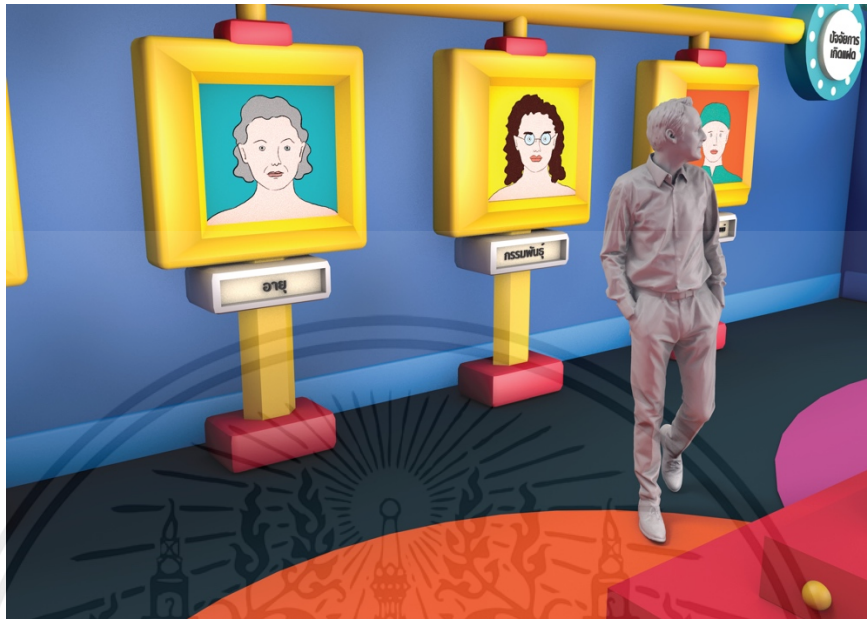

ภาพที่ 5.28 แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติโซนที่ 1

ภาพที่ 5.29 แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติโซนที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.30 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 1

ภาพที่ 5.31 แบบสำเร็จนิตรรศการแบบสามมิติโซนที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.32 แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติโซนที่ 1

5.3.2 โซนที่ 2 : ความเหมือนที่แตกต่าง

โซนนี้เป็นโซนที่ 2 มีการออกแบบให้มีสีสันมากยิ่งขึ้น โดยผนังแต่ละด้านมีลายวงกลมเพื่อสื่อถึงเซลล์อสุจิที่อยู่ในมดลูก เป็นห้องที่มีความวิทยาศาสตร์เข้าไปประสม ภายในห้องยังมีโมเดลของฝาแฝดที่ใช้สีที่หลากหลายเพื่อความรู้สึกหลากหลายในการเยี่ยมชมอัตลักษณ์ของฝาแฝดที่มีความแตกต่างกันออกไป และมีการใส่สื่อเรื่องแสงเพื่อก่อให้เกิดความรู้สึกแปลกใหม่ในการเยี่ยมชมนิทรรศการ

ภาพที่ 5.33 แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติโซนที่ 2

ภาพที่ 5.34 แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติโซนที่ 2

5.3.3 โซนที่ 3 : Inside Twins

ไนโซนนี้เป็นโซนที่ออกแบบเป็นทางเดินยาวที่มีข้อมูลเกี่ยวกับฝาแฝดอยู่ที่ผนังทั้ง 2 ด้าน โดยผู้ที่เข้าชมนิทรรศการสามารถที่จะมองเห็นได้ถึงชุดฝัองของนิทรรศการโดยพื้นที่ของโซนที่ 3 เป็นทางแคบ จึงไม่สามารถจุนคนได้เยอะ ผู้คนจึงสามารถไปต่อโซนที่ 4 ซึ่งเป็นจุดสำคัญของนิทรรศการรวมได้

ภาพที่ 5.35 แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติโซนที่ 3

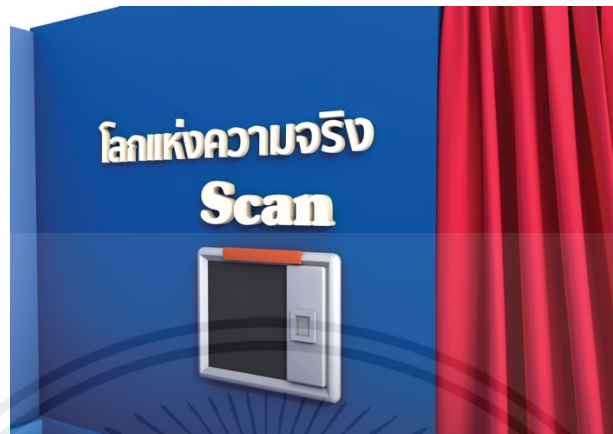

ภาพที่ 5.36. แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติโซนที่ 3

5.3.4 โซนที่ 4 : โลกแห่งความจริง

ในโซนนี้ ตกแต่งด้วยเฟอร์นิเจอร์ที่อยู่ในห้องนอน ซึ่งมีความสมจริง ในนิทรรศการโซนนี้จึงเป็นโซนมีดที่สามารถที่จะฉายภาพฝาแฝดอีกคนของเราได้ เพื่อให้เห็นชัดขึ้น และสีสันของเฟอร์นิเจอร์ยังคงมีความสดใสให้เหมือนกับวัยเด็กของฝาแฝด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดลอกเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.37 แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติโซนที่ 4

ภาพที่ 5.38 แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติโซนที่ 4

5.3.5 โซนที่ 5 : ให้คุณเห็นฉันไม่ใช่เรา

ในโซนนี้ มีการออกแบบให้โต๊ะฟุตบอลอยู่ตรงกลางห้อง เพื่อดึงดูดความสนใจผู้เข้าชม นิทรรศการ มีการจัดแสงให้ไฟส่องไปที่โต๊ะเพื่อให้ผู้คนที่เข้าชมนิทรรศการได้ทราบว่า โต๊ะฟุตบอลคือศิษย์ วิชวลหลักที่ต้องการนำเสนอถึงความเป็นแฝด

ภาพที่ 5.39 แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติโซนที่ 5

ภาพที่ 5.40 แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติโซนที่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.41 แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติโซนที่ 5

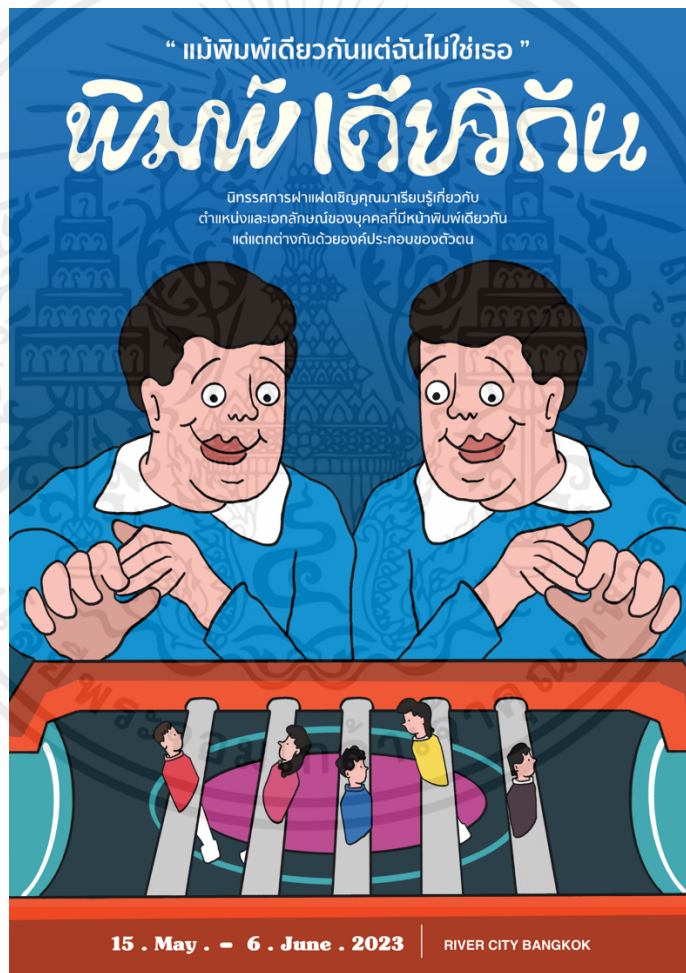
ภาพที่ 5.42 แบบสำเร็จนิทรรศการแบบสามมิติโซนที่ 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4 การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์

5.4.1 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์หลัก

โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์หลัก เป็นรูปของฝาแฝด 2 คนกำลังเล่นฟุตบอลโต๊ะ ซึ่งประกอบด้วยหุ่นนักฟุตบอลที่มีหน้าตาที่แตกต่างกัน สื่อถึงบุคคลที่ไม่ใช่ฝาแฝดเพื่อให้คนที่เข้าชมนิทรรศการได้จำลองการเป็นแฝด เนื่องจากห้องสุดท้ายของนิทรรศการได้เปรียบฝาแฝดเหมือนกับโต๊ะฟุตบอล

ภาพที่ 5.43 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์หลัก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4.2 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์รื่อง

โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์รื่อง มีรูปแบบที่เหมือนกันทั้ง 2 รูปคือเป็นรูปของหุ่นในฟุตบอลโต๊ะ แต่แตกต่างกันที่หน้าตาของหุ่น แบบที่ 1 เป็นหน้าตาของบุคคลแต่ละประเภทที่ชอบถามผาแฝดด้วยคำถามต่าง ๆ และแบบที่ 2 คือหน้าตาของผาแฝดที่เหมือนกันทุกประการ

ภาพที่ 5.44 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์รื่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นมน์ได้ชกกัน

“ แม่พิมพ์เดียวกันแต่จับไม่ใช่เธอ ”

เรียนเชิญเข้าชมนิทรรศการพิมพ์เดียวกัน เพื่อได้มาสัมผัส
ประสบการณ์ในการสำรวจความเหมือนที่แตกต่างของฝาแฝด

Open Daily 11AM 8PM
Trendy gallery , RCB Galleria 4
2ND Floor, RIVER CITY BANGKOK
15 . May . - 6 . June . 2023

ภาพที่ 5.45 โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์รอง

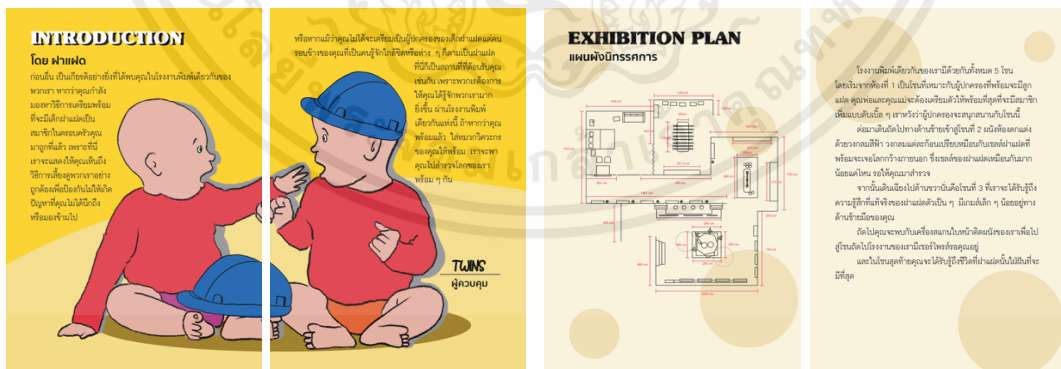
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4.3 คู่มือสำหรับเข้าชมงาน

การออกแบบคู่มือสำหรับเข้าชมงาน ได้นำสื่อที่อยู่ในนิตยสารการมาใช้ เพื่อก่อให้เกิดความ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และใช้ลายเส้นที่ดูเป็นมิตรเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มหมายนั่นก็คือครอบครัว ผู้ปกครอง ที่พร้อมจะมีลูก โดยจัดทำเป็นหนังสือขนาด A3 เล็กกะทัดรัดและง่ายต่อการพกพา โดยคู่มือสำหรับเข้าชม งานนั้นมีทั้งหมด 28 หน้าซึ่งบอกเล่าเรื่องราวความรู้ได้อย่างละเอียด

ภาพที่ 5.46 คู่มือสำหรับเข้าชมงาน

ภาพที่ 5.47 คู่มือสำหรับเข้าชมงาน

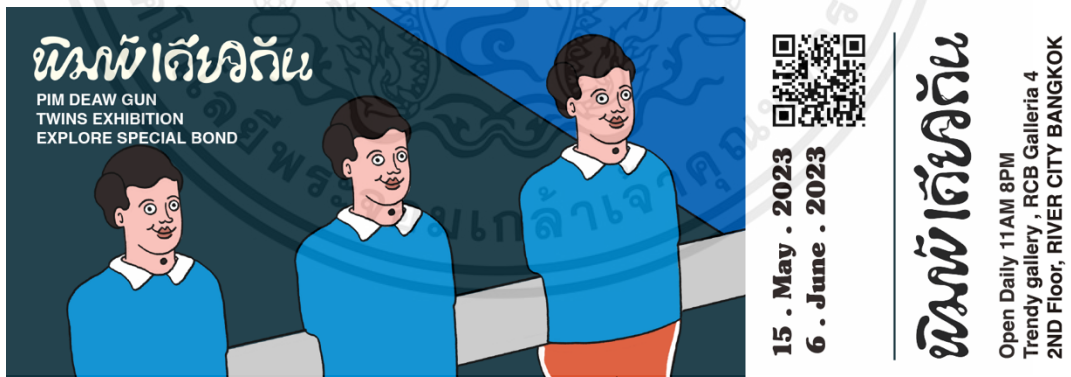
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4.4 บัตรสำหรับเข้าชมงาน

การออกแบบบัตรสำหรับเข้าชมงาน ได้นำรูปแบบของโปสเตอร์รองมาใช้ จะมีทั้งหมด 2 แบบคือแบบที่ 1 บุคคลที่ชอบถามคำถามผาแฝด และแบบที่ 2 คือตัวผาแฝดเอง ซึ่งในบัตรเข้าชมงานใช้ลายเส้นที่เป็นมิตรและเรียบง่ายเพื่อให้ผู้คนได้รู้สึกเข้าถึงงานได้ง่ายยิ่งขึ้น

ภาพที่ 5.48 บัตรสำหรับเข้าชมงาน

ภาพที่ 5.49 บัตรสำหรับเข้าชมงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.4.5 สปอตเรดิโอประชาสัมพันธ์งาน

การออกแบบสปอตเรดิโอ คือ การ ประชาสัมพันธ์งานลงในวิทยุ ซึ่งเนื้อหาของเสียงคือ คุณหมอและนางพยาบาลทำการถอนฟันให้กับผู้ป่วยหญิงคนหนึ่งด้วยความระมัดระวัง ไม่มีโอกาสที่ผู้ป่วยหญิงได้พูดอะไร จนทำฟันเสร็จเรียบร้อยทุกอย่าง จนกระทั่งมีเสียงเคาะประตูดังขึ้น และปรากฏผู้ป่วยหญิงอีกคนที่มีหน้าตาเหมือนกันอย่างมาก บอกกับหมอและพยาบาลว่าได้ทำการถอนฟันผิดคนแล้ว คุณหมอสับสนเนื่องจากเป็นฝาแฝด จากนั้นเสียงโฆษณานิทรรศการพิมพ์เดียวกันดังขึ้นว่า ถ้าไม่ยากสับสนฝาแฝดเหมือนหมอและพยาบาลเหล่านี้ให้ไปเยี่ยมชมงานนิทรรศการพิมพ์เดียวกัน

ภาพที่ 5.50 สปอตเรดิโอประชาสัมพันธ์งาน

5.4.6 Concept Board

คอนเซปบอร์ดได้อธิบายถึงการทำงานของโซนต่าง ๆ ไว้อย่างละเอียด และแสดงให้เห็นถึงภาพรวมของงานนิทรรศการพิมพ์เดียวกัน เพื่อให้ผู้เข้าชมนั้นได้ทำความเข้าใจกับนิทรรศการได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 5.51 Concept Board

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 6

บทสรุปข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

การออกนิทรรศการพิมพ์เดียวกันนั้นมีจุดประสงค์ต้องการให้ฝาแฝดได้เติบโตมาโดยไม่ต้องมีความรู้สึกน้อยเนื้อต่ำใจจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ฝาแฝดนั้นพบเจอมาในชีวิต เนื่องจากฝาแฝดนั้นมักจะโดนมองข้ามเรื่องของอัตลักษณ์ส่วนบุคคล และพบเจอกับการเปรียบเทียบระหว่างกัน ผู้วิจัยได้นำปัญหาผู้วิจัยได้พบ และรวบรวมปัญหาที่ฝาแฝดอีกหลายคู่พบเจอเช่นเดียวกัน มาหาทางแก้ไขเพื่อไม่ให้เกิดความรู้สึกแค้นในฝาแฝด ปัญหาที่ฝาแฝดมักพบคือเรื่องของการเปรียบเทียบอย่างหนักกับคู่แฝดของตน การมองข้ามในความชอบส่วนตัว ผู้วิจัยจึงนำปัญหาเหล่านั้นมาออกแบบสื่อในนิทรรศการเพื่อให้ผู้เข้าชมนิทรรศการได้เรียนรู้ รับฟัง และร่วมกันแก้ไขปัญหาให้ดียิ่งขึ้น การทำศิลปนิพนธ์ครั้งนี้จึงทำให้ผู้วิจัยได้รับฟังปัญหาของฝาแฝดและหาทางแก้ไขได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของนิทรรศการ

6.2 ปัญหาในการทำงาน

ผู้วิจัยนั้นแรงมืออย่างมากโดยไม่ได้สำรวจถึงความเชื่อมโยงต่าง ๆ ในการออกแบบนิทรรศการ ก่อให้เกิดความไม่เข้ากันของตัวนิทรรศการในหลาย ๆ จุด การออกแบบยังคงซ้ำซากและจำเจ ผู้วิจัยจึงพยายามใส่เนื้อหาที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น แต่การนำเนื้อหาที่บุคคลอื่นทราบอยู่แล้วมาทำต่อให้น่าสนใจเป็นเรื่องยากสำหรับผู้วิจัย เพราะผู้วิจัยไม่สามารถคิดแนวทางในการเล่าเรื่องได้อย่างสนุกสนานเท่าที่ควร

6.3. ข้อเสนอแนะ

นิทรรศการสามารถที่จะเข้าถึงบุคคลทั่วไปได้มากขึ้น หากเนื้อหาในนิทรรศการมีเกี่ยวข้องกับบุคคลทั่วไปที่ทำแล้วมีผลกระทบต่อฝาแฝด เช่นการรักอีกคนมากกว่าจึงเลือกปฏิบัติหรือฝาแฝดทำแล้วมีผลกระทบต่อบุคคลอื่น ๆ ที่ไม่ใช่ฝาแฝด เช่นการเป็นขโมยแล้วไปปลอมตัวเป็นอีกคนหนึ่ง จึงจะทำให้นิทรรศการเสด็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- Barbara Klein Ph.D., Ed.D. (2022). Teach Twins That They Are Different From One Another. <https://www.psychologytoday.com/us/blog/twin-dilemmas/202211/teach-twins-they-are-different-one-another>
- Bishop, D.V., & Bishop, S.J. (1998). "Twin language": A risk factor for language impairment? *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 41(1), 150-160. <https://web.archive.org/web/20190913205126/http://www.talkingkids.org/2011/05/do-twins-have-secret-language.html>
- Harold Carey. (2009). Navajo Mythology Twins – Monster Slayer. <http://navajopeople.org/blog/navajo-mythology-twins-monster-slayer/>
- MGR online. (2565). แต่งฝาแฝดชายหญิงวัย 5 ขวบ หวังแก้เคล็ดตามความเชื่อมาแต่โบราณ. <https://mgronline.com/local/detail/9650000029714>
- Pamela Prindle Fierro. (2020). *Top Things Twins Hate to Hear*. <https://www.verywellfamily.com/top-things-twins-hate-to-hear-2447099>
- The Michael C. Rockefeller Wing. (1973). *Twin Figure (Ibeji)*. <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/311121>
- ชูพีเรีย เอช อาร์ ที. (2560). 5 ข้อควรรู้ เกี่ยวการมีลูกแฝด และการตั้งครรภ์แฝด (Multiple Pregnancy). <https://w1.med.cmu.ac.th/obgyn/lecturestopics/topic-review/5237/>
- ประเสริฐ ศีลรัตน์. (2546). การออกแบบนิทรรศการ. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ: สิปประภา

ปรัชญารรณ ทองนอก. (2560). *ครรภ์แฝด (Multifetal Pregnancy)*.

<https://w1.med.cmu.ac.th/obgyn/lecturestopics/topic-review/5237/>

พิมพ์กา ชวนะเวสน์. (2565). *การทำเด็กหลอดแก้ว*.

<https://www.medparkhospital.com/content/ivf-in-vitro-fertilization>

สุชีพ กรรณสูตร (2551). *แนวคิดอัตลักษณ์*.

<http://sucheepost.blogspot.com/2009/05/identity.html>

อนงค์นาฏ. (2561). *ผลงานวิชาการด้านการพยาบาล*.

<http://www.msdbangkok.go.th/news/scceds64%202/40%2064.2pdf>

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล นางสาวปพิชญา วงศ์เหลือง
 วัน เดือน ปี เกิด 19 มกราคม พ.ศ. 2544
 ที่อยู่ปัจจุบัน 9/215 ซอยทอส.9 ตำบลคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี 12130
 การติดต่อ Email pinwonglueang@gmail.com
 เบอร์โทรศัพท์ 088-1985010

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2552 (ปีการศึกษา 2551) ประถมศึกษา โรงเรียนนวมายกุล
 พ.ศ.2559 (ปีการศึกษา 2558) มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสตรีวิทยา 2
 พ.ศ.2562 (ปีการศึกษา 2561) มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนสตรีวิทยา 2
 พ.ศ.2566 (ปีการศึกษา 2565) สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง